

Bruxelles, 9. veljače 2018.
(OR. en)

5860/18

**Međuinstitucijski predmet:
2015/0148 (COD)**

**CODEC 138
CLIMA 20
ENV 60
ENER 38
TRANS 50
IND 36
COMPET 55
MI 63
ECOFIN 78
PE 9**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni
Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja
emisija i ulaganja za niske emisije ugljika
– ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu
(Strasbourg, od 5. do 8. veljače 2018.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljeni su brojni neformalni kontakti između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o tom predmetu u prvom čitanju, čime bi se izbjegla potreba za drugim čitanjem i postupkom mirenja.

¹ SL C 145, 30.6.2007, str. 5.

U tom kontekstu izvjestiteljica Julie GIRLING (ECR, UK) predstavila je u ime Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane dva amandmana (amandmane 166 i 167) na Prijedlog direktive. O tim amandmanima postignut je dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata.

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici tijekom glasovanja 6. veljače 2018. usvojena su dva amandmana (amandmani 166 i 167) na Prijedlog direktive. Tako izmijenjen Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava ono što je prethodno dogovoreno među institucijama. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmanâ na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

Troškovno učinkovita smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 6. veljače 2018. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika (COM(2015)0337 – C8-0190/2015 – 2015/0148(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2015)0337),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 192. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0190/2015),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 9. prosinca 2015.³,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 7. travnja 2016.⁴,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 22. studenoga 2017. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane te mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku te Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A8-0003/2017),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju⁵;
 - 2.– prima na znanje izjave Komisije priložene ovoj Rezoluciji;
 3. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog

³ SL C 71, 24.2.2016., str. 57.

⁴ SL C 240, 1.7.2016., str. 62.

⁵ Ovo stajalište zamijenjuje amandmane usvojene na sjednici 15. veljače 2017. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0035)

- nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 6. veljače 2018. radi donošenja Direktive (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika i Odluke (EU) 2015/1814

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁶,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁷,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁸,

⁶ SL C 71, 24. veljače 2016., str. 57.

⁷ SL C 240, 1. srpnja 2016., str. 62.

⁸ Stajalište Europskog parlamenta od 6. veljače 2018.

budući da:

- (1) Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹ uspostavljen je sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije radi promicanja smanjenja emisija stakleničkih plinova na troškovno i gospodarski učinkovit način.
- (2) Europsko vijeće u listopadu 2014. obvezalo se smanjiti ukupne emisije stakleničkih plinova Unije do 2030. za najmanje 40 % u odnosu na razine iz 1990. Svi bi sektori gospodarstva trebali doprinijeti postizanju *tih* smanjenja emisija, a taj se cilj treba troškovno najučinkovitije ostvariti u okviru sustava trgovanja emisijama Europske unije ("EU sustav trgovanja emisijama") kojim će se emisije do 2030. smanjiti za 43 % u odnosu na razine iz 2005. To je potvrđeno u predviđenoj, i na nacionalnoj razini utvrđenoj, obvezi smanjenja za Uniju i njezine države članice dostavljenoj Tajništvu Okvirne konvencije *Ujedinjenih naroda* o klimatskim promjenama (*UNFCCC*) 6. ožujka 2015.
- (3) *Pariški sporazum, usvojen 12. prosinca 2015. u okviru UNFCCC-a („Pariški sporazum”) stupio je na snagu 4. studenoga 2016. Njegove stranke postigle su dogovor da će zadržati povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razina u predindustrijskom razdoblju te uložiti napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. Stranke su se također dogovorile da će periodično provjeravati provedbu Pariškog sporazuma kako bi procijenile kolektivni napredak u smjeru postizanja svrhe Pariškog sporazuma i njegovih dugoročnih ciljeva.*

⁹ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

(4) *U skladu s obvezom koju su suzakonodavci izrazili u Direktivi 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ i Odluci br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹¹, svi gospodarski sektori trebali bi doprinositi smanjenju emisija stakleničkih plinova. U skladu s Pariškim sporazumom Unija i njezine države članice obvezali su se na postizanje cilja smanjenja emisija na razini cjelokupnog gospodarstva. U okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) u tijeku su nastojanja da se ograniče emisije u međunarodnom pomorskom prometu koja bi trebalo poticati. IMO je uspostavio proces u okviru kojeg bi se 2018. usvojila početna strategija za smanjenje emisija kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova iz međunarodnog pomorskog prometa. Hitno je potrebno usvojiti ambiciozan cilj za smanjenje emisija kao dio te početne strategije te je važno osigurati pravedan doprinos međunarodnog pomorskog prometa nastojanjima da se postigne cilj u pogledu razine znatno niže od 2 °C, koji je dogovoren u okviru Pariškog sporazuma. Komisija bi to trebala redovito preispitivati i najmanje jednom godišnje Europski parlament i Vijeće izvijestiti o napretku postignutom u okviru IMO-a na postizanju ambicioznog cilja za smanjenje emisija i o popratnim mjerama kako bi se osigurao odgovarajući doprinos tog sektora nastojanjima potrebnim za postizanje ciljeva dogovorenih u okviru Pariškog sporazuma. Djelovanje IMO-a ili Unije trebalo bi početi 2023., uključujući pripremni rad u vezi s donošenjem i provedbom te odgovarajuće razmatranje od strane svih dionika.*

¹⁰ Direktiva 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u svrhu poboljšanja i proširenja sustava Zajednice za trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (SL L 140, 5.6.2009., str. 63.).

¹¹ Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

- (5) Europsko vijeće u svojim je zaključcima od listopada 2014. potvrdilo da će djelotvoran, reformiran EU sustav trgovanja emisijama s instrumentom za stabilizaciju tržišta biti glavni europski instrument za postizanje cilja smanjenja emisija od najmanje 40 %, uz godišnji faktor smanjenja od 2,2 % od 2021. nadalje. Europsko vijeće potvrdilo je i da besplatna dodjela emisijskih jedinica neće prestati važiti, nego da će se postojeće mjere nastaviti primjenjivati nakon 2020. radi sprečavanja rizika od istjecanja ugljika zbog klimatske politike, dokle god se ne poduzimaju usporedivi naponi u drugim velikim gospodarstvima, te bez smanjivanja udjela emisijskih jedinica koje trebaju biti prodane na dražbi. Udio koji će biti prodan na dražbi trebao bi biti izražen kao postotak u Direktivi 2003/87/EZ, kako bi se poboljšala sigurnost planiranja u pogledu odluka o ulaganju i povećala transparentnost, a cjelokupni sustav učinio jednostavnijim i razumljivijim.
- (6) Ključni je prioritet Unije uspostava otporne energetske unije da bi svojim građanima *i industriji* osigurala sigurnu, održivu, konkurentnu i povoljnu energiju. Za postizanje tog cilja potreban je nastavak ambicioznih mjera u području klime u okviru kojih je EU sustav trgovanja emisijama osnova klimatske politike *Unije*, kao i napredak u drugim aspektima energetske unije. Provedbom ambicije određene u okviru klimatske i energetske politike Unije do 2030. doprinosi se ostvarivanju smislene cijene ugljika i daljnjem poticanju troškovno učinkovitog smanjenja emisija stakleničkih plinova.
- (7) Člankom 191. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zahtijeva se da se politika Unije temelji na načelu da onečišćivač plaća te se na temelju toga Direktivom 2003/87/EZ predviđa postupni prijelaz na prodaju svih jedinica na dražbi. Izbjegavanje istjecanja ugljika opravdava *privremenu* odgodu *prodaje* svih *jedinica na dražbi*, a ciljana besplatna dodjela emisijskih jedinica industriji opravdana je kako bi se uvažili stvarni rizici od povećanja emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama gdje industrija ne podliježe sličnim ograničenjima za ugljik, sve dok usporedive mjere klimatske politike nisu poduzete u drugim velikim gospodarstvima.

- (8) Dražbe emisijskih jedinica ostaju opće pravilo, a besplatna dodjela emisijskih jedinica iznimka. ■ U Komisijinoj procjeni učinka *navedeno je da udio emisijskih jedinica koje trebaju biti prodane na dražbi iznosi 57 % u razdoblju od 2013. do 2020. Taj bi udio u načelu trebao ostati 57 %. On* se sastoji od emisijskih jedinica koje se prodaju na dražbi u ime država članica, uključujući emisijske jedinice izdvojene za nove sudionike koje nisu dodijeljene, emisijske jedinice za modernizaciju proizvodnje električne energije u nekim državama članicama i emisijske jedinice koje se trebaju prodavati na dražbi kasnije jer su stavljene u rezervu za stabilnost tržišta uspostavljenju Odlukom (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća¹². *U taj bi udio trebalo biti uključeno 75 milijuna emisijskih jedinica koje se upotrebljavaju za potporu inovacijama. U slučaju da se zbog potražnje za besplatnim emisijskim jedinicama stvori potreba za primjenom jedinstvenog međusektorskog faktora korekcije prije 2030., udio emisijskih jedinica koje se trebaju prodati na dražbi u desetogodišnjem razdoblju koje započinje 1. siječnja 2021. trebalo bi smanjiti za do najviše 3 % ukupne količine emisijskih jedinica. U svrhu solidarnosti, rasta i međusobne povezanosti, 10 % emisijskih jedinica koje države članice trebaju prodati na dražbi trebalo bi se rasporediti među onim državama članicama čiji bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku prema tržišnim cijenama nije premašio 90 % prosjeka Unije u 2013., a ostatak emisijskih jedinica trebao bi se rasporediti među svim državama članicama na temelju verificiranih emisija. Odstupanje u pogledu doprinosa toj raspodjeli u razdoblju od 2013. do 2020. za određene države članice s prosječnom razinom dohotka po stanovniku koja je za više od 20 % iznad prosjeka Unije trebalo bi prestati važiti.*
- (9) *Uvažavajući međudjelovanje klimatskih politika na razini Unije i na nacionalnoj razini, države članice trebale bi u slučaju zatvaranja kapaciteta za proizvodnju električne energije na svojem državnom području imati mogućnost poništavanja emisijskih jedinica iz količine emisijskih jedinica koje prodaju na dražbi. Kako bi se osigurala predvidivost za operatere i sudionike na tržištu u vezi s količinom emisijskih jedinica koje se mogu prodati na dražbi, mogućnost poništavanja emisijskih jedinica u takvim slučajevima trebalo bi ograničiti na količinu koja odgovara prosječnoj količini verificiranih emisija iz dotičnog postrojenja tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi zatvaranju.*

¹² Odluka (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od **6. listopada 2015.** o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, **9.10.2015.**, str. 1.).

(10) Kako bi se očuvala dobrobit za okoliš koja proizlazi iz smanjenja emisija u Uniji dok se istodobno mjerama u trećim zemljama industriju ne potiče da na sličan način smanji emisije, trebalo bi nastaviti s **prijelaznom** besplatnom dodjelom emisijskih jedinica postrojenjima u sektorima i podsektorima izloženima stvarnom riziku od istjecanja ugljika. Iskustvom stečenim tijekom rada EU sustava trgovanja emisijama potvrđeno je da su sektori i podsektori izloženi različitim razinama rizika od istjecanja ugljika i da je besplatnom dodjelom emisijskih jedinica spriječeno istjecanje ugljika. Dok se neki sektori i podsektori mogu smatrati **izloženima** većem riziku od istjecanja ugljika, drugi su sposobni prenijeti znatan dio troškova emisijskih jedinica za pokrivanje svojih emisija u cijene proizvoda bez gubitka tržišnog udjela i snose samo preostali dio troškova tako da je rizik od istjecanja ugljika u njihovu slučaju nizak. Komisija bi trebala odrediti i razlikovati relevantne sektore na temelju njihovih intenziteta trgovine i intenziteta emisija radi boljeg utvrđivanja sektora izloženih stvarnom riziku od istjecanja ugljika. ***Iako bi se procjena sektora i podsektora trebala provoditi na četveroznamenkastoj razini (oznaka NACE-4), trebalo bi predvidjeti i posebne okolnosti u kojima bi moglo biti primjereno postojanje mogućnosti da se zatraži procjena na šesteroznamenkastoj ili osmeroznamenkastoj razini (Prodcom). Takva bi mogućnost trebala postojati ako se za sektore i podsektore prethodno smatralo da su izloženi istjecanju ugljika na šesteroznamenkastoj ili osmeroznamenkastoj razini (Prodcom), s obzirom da se određenim oznakama NACE, posebno onima koje završavaju s .99, obuhvaćaju "drugdje nerazvrstane" ("d.n.") heterogene djelatnosti. Ako se na neki sektor ili podsektor primjenjuju referentne vrijednosti za rafinerije ili za druge proizvode, tu bi okolnost trebalo uzeti u obzir kako bi se, prema potrebi, napravila kvalitativna analiza rizika od istjecanja ugljika i osigurali jednaki uvjeti za proizvode koji se proizvode u rafinerijama i u kemijskim postrojenjima.*** Ako se na temelju kriterija intenziteta trgovine i intenziteta emisija prekorači prag određen uzimanjem u obzir odgovarajuće mogućnosti dotičnih sektora i podsektora da prenesu troškove u cijene proizvoda, taj bi se sektor ili podsektor trebao smatrati izloženim riziku od istjecanja ugljika. Za **ostale sektore** i podsektore trebalo bi smatrati da su u manjoj mjeri ili nimalo **izloženi** riziku od istjecanja ugljika. Vođenjem računa o mogućnostima sektora i podsektora izvan proizvodnje električne energije da prenesu troškove kroz cijene proizvoda također bi se trebala smanjiti neočekivana dobit. ***Osim ako je drukčije odlučeno u okviru preispitivanja na temelju članka 30. Direktive 2003/87/EZ, trebalo bi nakon 2026. ravnomjerno smanjivati besplatnu dodjelu emisijskih jedinica sektorima i podsektorima za koje se smatra da su izloženi niskom ili nikakvom riziku od istjecanja ugljika, uz iznimku***

centralnog grijanja, kako bi besplatna dodjela emisijskih jedinica dosegla razinu nula u 2030.

- (11) *Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica primjenjive od 2013. nadalje trebalo bi preispitati radi izbjegavanja neočekivane dobiti i odražavanja tehnološkog napretka u dotičnim sektorima u razdoblju od 2007. do 2008. te u svakom kasnijem razdoblju za koje su besplatne dodjele emisijskih jedinica utvrđene u skladu s člankom 11. stavkom 1. Direktive 2003/87/EZ.* Radi odražavanja tehnološkog napretka u dotičnim sektorima i prilagodbe referentnih vrijednosti relevantnom razdoblju dodjele, trebalo bi predvidjeti ažuriranje referentnih vrijednosti za besplatne dodjele emisijskih jedinica postrojenjima, određenih na temelju podataka iz 2007. i 2008., u skladu s uočenim poboljšanjem. Zbog predvidljivosti to bi trebalo učiniti primjenom faktora koji predstavlja najbolju procjenu napretka u svim sektorima, pri čemu bi trebalo uzeti u obzir pouzdane, objektivne i verificirane podatke iz postrojenja, vodeći računa o prosječnom učinku 10 % najučinkovitijih postrojenja, tako da se referentnim vrijednostima odražava stvarna stopa poboljšanja. Ukažu li podaci na godišnje smanjenje manje od 0,2 % ili veće od 1,6 % u odnosu na vrijednost iz 2007. i 2008. tijekom relevantnog razdoblja, povezanu referentnu vrijednost trebalo bi prilagoditi prema stopama koje nisu stvarne stope poboljšanja kako bi se očuvali poticaji za smanjenje emisija i pravilno nagradile inovacije. Za razdoblje od 2021. do 2025. te bi referentne vrijednosti trebalo prilagoditi u odnosu na svaku godinu između 2008. i sredine razdoblja od 2021. do 2025. ili s 0,2 % ili s 1,6 %, što dovodi do poboljšanja od 3 % odnosno 24 % u odnosu na vrijednost primjenjivu u razdoblju od 2013. do 2020. Za razdoblje od 2026. do 2030. te bi referentne vrijednosti trebalo prilagoditi na isti način, što dovodi do poboljšanja od 4 % odnosno 32 % u odnosu na vrijednost primjenjivu u razdoblju od 2013. do 2020. Kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti za proizvodnju aromata, vodika i sintetskog plina u rafinerijama i kemijskim postrojenjima, referentne vrijednosti za arome, vodik i sintetski plin trebalo bi i dalje usklađivati s referentnim vrijednostima za rafinerije.

(12) Razina besplatne dodjele emisijskih jedinica za postrojenja trebala bi se bolje uskladiti s njihovim stvarnim razinama proizvodnje. U tu bi svrhu trebalo periodično prilagođivati dodjele na ravnomjeran način kako bi se u obzir uzela relevantna povećanja i smanjenja u proizvodnji. Podaci koji se upotrebljavaju u ovom kontekstu trebali bi biti potpuni, dosljedni i neovisno verificirani te bi trebali imati jednako visoku razinu točnosti i kvalitete kao i podaci upotrijebljeni za utvrđivanje besplatne dodjele emisijskih jedinica. Kako bi se spriječile manipulacije ili zlouporabe sustava za prilagodbe dodjele emisijskih jedinica i izbjeglo svako nepotrebno administrativno opterećenje, uzimajući u obzir rok koji se primjenjuje na obavijest o promjenama u proizvodnji, te imajući u vidu potrebu za osiguravanjem da se promjene dodjela provode na učinkovit, nediskriminirajući i ujednačen način, relevantni prag trebalo bi utvrditi na 15 % i ocjenjivati ga na temelju pomičnog prosjeka dviju godina. Komisija bi trebala moći razmotriti uspostavu dodatnih mjera, kao što su uporaba apsolutnih pragova u pogledu promjena dodjela ili u pogledu roka koji se primjenjuje na obavijest o promjenama u proizvodnji.

(13) ***Bilo bi poželjno da*** države članice ■ djelomično osiguraju nadoknadu, u skladu s pravilima o državnim potporama, određenim postrojenjima u sektorima ili podsektorima za koje je utvrđena izloženost znatnom riziku od istjecanja ugljika zbog troškova povezanih s emisijama stakleničkih plinova ugrađenih u cijene električne energije, ***među ostalim, za potrošnju električne energije samih postrojenja, proizvedene izgaranjem otpadnih plinova. Moguće je da će države članice nastojanjem da se za nadoknadu neizravnih troškova upotrebljava najviše 25 % prihoda ostvarenih dražbama emisijskih jedinica postići postizanje ciljeva EU sustava trgovanja emisijama i očuvati cjelovitost unutarnjeg tržišta i uvjeta tržišnog natjecanja. Kako bi se poboljšala transparentnost u odnosu na mjeru do koje se takva nadoknada pruža, države članice trebale bi redovito izvješćivati javnost o mjerama koje su na snazi i o korisnicima, istodobno osiguravajući da su povjerljiva priroda određenih informacija i te zaštita podataka propisno uzeti u obzir. Ako država članica upotrijebi znatnu količinu svojih prihoda od dražbi za nadoknadu neizravnih troškova, postoji povećan interes za javnu objavu razloga za tu odluku. Pri preispitivanju svojih smjernica o državnim potporama za nadoknade neizravnih troškova emisija, Komisija bi, među ostalim, trebala razmotriti korisnost gornjih granica za nadoknade koje dodjeljuju države članice. Pri preispitivanju Direktive 2003/87/EZ trebalo bi uzeti u obzir mjeru u kojoj su te financijske mjere bile djelotvorne u izbjegavanju znatnih rizika od istjecanja ugljika zbog neizravnih troškova i razmotriti mogućnost daljnjeg usklađivanja mjera, uključujući usklađeni mehanizam.*** Financiranje borbe protiv klimatskih promjena od strane javnog sektora imat će važnu ulogu u mobiliziranju sredstava i nakon 2020. Stoga bi se prihodi od dražbi trebali upotrebljavati i za financiranja mjera u području klime u ugroženim trećim zemljama, ***posebice u najmanje razvijenim zemljama***, uključujući prilagodbu utjecajima klimatskih ***promjena, među ostalim putem Zelenog klimatskog fonda UNFCCC-a.*** Iznos financiranja borbe protiv klimatskih promjena koji treba mobilizirati ovisit će i o ambiciji i kvaliteti ■ nacionalno utvrđenih doprinosa, naknadnim investicijskim planovima i postupcima nacionalnog planiranja prilagodbe. ***U pogledu mogućih socijalnih posljedica potrebnih politika i ulaganja*** države članice trebale bi prihode od dražbi upotrijebiti i kako bi ***doprinijele pravednom prijelazu na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika poticanjem*** osposobljavanja i preraspodjele rada te ***u socijalnom dijalogu sa zajednicama i regijama*** na koje utječe tranzicija radnih mjesta ■ .

(14) Glavna dugoročna poticajna mjera koja proizlazi iz Direktive **2003/87/EZ** za hvatanje i skladištenje CO₂ („CCS“), za nove tehnologije za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i za napredne inovacije u tehnologijama i procesima s niskim emisijama ugljika, **uključujući hvatanje i upotrebu ugljika sigurne za okoliš („CCU“)**, jest cjenovni signal za ugljik koji se Direktivom stvara te činjenica da neće biti potrebno predati emisijske jedinice za emisije CO₂ **koje su izbjegnute ili trajno uskladištene** . Osim toga, kako bi se dopunilo sredstva koja se već upotrebljavaju za ubrzanje demonstriranja komercijalnih postrojenja za CCS i inovativnih tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, **emisijske jedinice** trebale bi se upotrebljavati za dodjelu zajamčenih nagrada za puštanje u pogon postrojenja za CCS **ili CCU**, nove tehnologije za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i industrijske inovacije u tehnologijama i procesima s niskim emisijama ugljika u Uniji povezane s izbjegavanjem ili skladištenjem dovoljne količine emisija CO₂, pod uvjetom da je sklopljen sporazum o razmjeni znanja. ***Uz 400 milijuna emisijskih jedinica koje su prvotno bile stavljene na raspolaganje za razdoblje od 2021. nadalje, prihodima od 300 milijuna emisijskih jedinica za razdoblje od 2013. do 2020., koje još nisu upotrijebljene za inovacijske aktivnosti, trebalo bi dodati 50 milijuna nedodijeljenih emisijskih jedinica iz rezerve za stabilnost tržišta te ih pravodobno upotrijebiti za potporu inovacijama. Ovisno o opsegu smanjenja udjela emisijskih jedinica koje treba prodati na dražbi kako bi se izbjegla potreba za primjenom jedinstvenog međusektorskog faktora korekcije, trebalo bi količinu raspoloživih emisijskih jedinica u okviru tog fonda povećati za najviše 50 milijuna emisijskih jedinica.*** Najveći dio te potpore trebao bi ovisiti o verificiranom izbjegavanju emisija stakleničkih plinova, a istodobno bi trebalo biti moguće pružiti određenu potporu ako su postignuti unaprijed određeni ključni ciljevi, uzimajući u obzir upotrijebljenu tehnologiju **i posebne okolnosti u okviru sektora u kojem se upotrebljava. Ključne ciljeve trebalo bi utvrditi tako da se omoguće odgovarajuća financijska sredstva za projekt.** Najviši dopušteni postotak potpore za troškove projekta može se razlikovati ovisno o kategoriji projekta. ***Na odgovarajući način trebalo bi uzeti u obzir projekte koji će s aspekta inovacija imati znatan učinak u cijeloj Uniji.***

(15) Grčki BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama bio je niži od 60 % prosjeka Unije u 2014., no ta država nije korisnica Modernizacijskog fonda te bi stoga trebala moći zatražiti emisijske jedinice u svrhu sufinanciranja dekarbonizacije opskrbe električnom energijom otoka koji se nalaze unutar njezina državnog područja. Te bi emisijske jedinice trebale dolaziti iz maksimalne količine emisijskih jedinica iz članka 10.a stavka 5. Direktive 2003/87/EZ koje nisu besplatno dodijeljene do 31. prosinca 2020. te bi se trebale prodavati na dražbi u skladu s modalitetima koji se primjenjuju na Modernizacijski fond.

- (16) Trebalo bi uspostaviti Modernizacijski fond od 2 % ukupne količine emisijskih jedinica u EU sustavu trgovanja emisijama, prodanih na dražbi u skladu s pravilima i modalitetima za dražbe putem zajedničke dražbovne platforme iz Uredbe **Komisije (EU) br. 1031/2010**¹³. **Ovisno o opsegu smanjenja udjela emisijskih jedinica koje treba prodati na dražbi kako bi se izbjegla potreba za primjenom jedinstvenog međusektorskog faktora korekcije, trebalo bi količinu raspoloživih emisijskih jedinica u okviru tog fonda povećati za najviše 0,5 % ukupne količine emisijskih jedinica. Države članice čiji je BDP po stanovniku u 2013. po tržišnim cijenama bio niži od 60 % prosjeka Unije trebale bi biti prihvatljive za financiranje iz Modernizacijskog fonda te bi do 2030. trebale moći odstupiti od primjene načela sveobuhvatne dražbe za proizvodnju električne energije upotrebom opcije besplatne dodjele emisijskih jedinica kako bi se transparentno promicalo stvarna ulaganja u modernizaciju njihova energetskeg sektora te se istodobno izbjeglo narušavanje unutarnjeg energetskeg tržišta. Ulaganja u okviru Modernizacijskog fonda kojima se nastoji poboljšati energetska učinkovitost mogla bi uključivati ulaganja u elektrifikaciju prometa, posebice cestovnog prometa.** Pravilima upravljanja Modernizacijskom fondom trebao bi se stvoriti usklađen, sveobuhvatan i transparentan okvir radi osiguravanja najučinkovitije moguće provedbe, uzimajući u obzir potrebu za jednostavnim pristupom za sve sudionike **i mogućnosti poticanja ulaganja u državama članicama.** Funkcija strukture upravljanja trebala bi biti razmjerna svrsi osiguravanja odgovarajuće upotrebe sredstava. Ta struktura upravljanja trebala bi **uključivati** odbor ■ za ulaganja te bi pri odlučivanju trebalo uzeti u obzir stručna znanja Europske investicijske banke (EIB), osim u slučaju u kojem se mali projekti podupiru zajmovima nacionalne razvojne **banke** ili bespovratnim sredstvima iz nacionalnog programa koji ima iste ciljeve kao i Modernizacijski fond. **Kako bi se utvrdili i otkrili mogući sukobi interesa, sastav odbora za ulaganja, životopise njegovih članova, kao i njihove izjave o interesima trebalo bi objaviti i redovito ažurirati.**

¹³ **Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).**

Kako bi se osiguralo da se potrebe za ulaganjem u državama članicama s niskim dohotkom rješavaju na odgovarajući način, *sredstva za Modernizacijski fond trebala bi se raspodijeliti među državama članicama na temelju kombiniranih kriterija od 50 % udjela verificiranih emisija i 50 % udjela BDP-a.* Financijska pomoć iz Modernizacijskog fonda mogla bi se pružati u različitim oblicima. *Kako bi se mobilizirala sredstva i osigurao veći učinak relevantnih ulaganja, besplatne emisijske jedinice za modernizaciju proizvodnje električne energije u nekim državama članicama i dostupna sredstva iz Modernizacijskog fonda za ulaganja koja nisu na popisu prioritetnih područja trebalo bi nadopuniti sredstvima privatnih pravnih subjekata, kojima bi mogla biti obuhvaćena zasebna sredstva privatnih pravnih subjekata koja su u potpunom ili djelomičnom vlasništvu tijela javne vlasti.*

- (17) *Kako bi se racionalizirali mehanizmi financiranja i smanjilo administrativno opterećenje povezano s njihovom provedbom, dotičnim državama članicama trebalo bi omogućiti da se u skladu s odredbama Modernizacijskog fonda koriste svojim udjelom u 10 % preraspodijeljenih emisijskih jedinica i u prijelaznim besplatnim dodjelama u svrhu modernizacije energetskega sektora. Kako bi se osigurala predvidljivost i transparentnost u pogledu količine emisijskih jedinica koje su raspoložive za prodaju na dražbi ili za prijelaznu besplatnu dodjelu te u pogledu imovine kojom upravlja Modernizacijski fond, države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o svojoj namjeri da prije 2021. povećaju svoja sredstva u okviru Modernizacijskog fonda.*

- (18) Europsko vijeće je **u listopadu 2014.** potvrdilo **da bi mogućnost besplatne dodjele za energetske sektor trebalo zadržati do 2030. te** da bi trebalo poboljšati modalitete, uključujući transparentnost, neobvezne besplatne dodjele emisijskih jedinica za modernizaciju energetske sektora u određenim državama članicama. Dotična država članica trebala bi odabrati ulaganja u vrijednosti od **12,5** milijuna EUR ili većoj putem natječajnog postupka na osnovi jasnih i transparentnih pravila kako bi se osiguralo da se besplatna dodjela emisijskih jedinica upotrebljava za promicanje stvarnih ulaganja kojima se modernizira **ili diversificira** energetske sektor u skladu s ciljevima energetske unije. Za financiranje iz besplatne dodjele emisijskih jedinica trebala bi biti prihvatljiva i ulaganja čija je vrijednost niža od **12,5** milijuna EUR. Dotična država članica trebala bi odabrati takva ulaganja na temelju jasnih i transparentnih kriterija. Rezultati tog postupka odabira trebali bi podlijegati postupku javnog savjetovanja. Javnost bi trebala biti pravodobno obavješćivana o odabiru projekata ulaganja, kao i o njihovoj provedbi. **Ulaganja bi trebalo nadopuniti sredstvima privatnih pravnih subjekata, kojima bi mogla biti obuhvaćena zasebna sredstva privatnih pravnih subjekata koji su u potpunom ili djelomičnom vlasništvu tijela javne vlasti.**
- (19) Financiranje iz EU sustava trgovanja emisijama trebalo bi biti usklađeno s **ciljevima okvira klimatske i energetske politike Unije do 2030. i dugoročnim ciljevima iznesenima u Pariškom sporazumu, kao i** drugim programima financiranja Unije kako bi se osigurala učinkovitost javne potrošnje.

- (20) Postojećim odredbama na snazi o izuzimanju malih postrojenja iz EU sustava trgovanja emisijama omogućuje se postrojenjima koja su izuzeta da takva i ostanu, a državama članicama trebalo bi omogućiti da ažuriraju svoje popise izuzetih postrojenja, dok bi državama članicama koje trenutačno ne primjenjuju tu mogućnost trebalo omogućiti da to učine na početku svakog *razdoblja dodjele*. *Istodobno bi u svrhu izbjegavanja nepotrebnog administrativnog opterećenja državama članicama trebalo omogućiti i da iz EU sustava trgovanja emisijama isključe postrojenja koja emitiraju manje od 2 500 tona ekvivalenta ugljičnog dioksida u svakoj od tri godine koje prethode početku svakog razdoblja dodjele, kao i pričuvne ili pomoćne jedinice s manje od 300 radnih sati u svakoj godini tog trogodišnjeg razdoblja. Trebalo bi zadržati mogućnost uključivanja dodatnih djelatnosti i plinova u sustav, a da ih se pritom ne smatra novim sudionicima. Tom mogućnošću uključivanja dodatnih djelatnosti i plinova nakon 2020. ne bi se smjela dovoditi u pitanje količina emisijskih jedinica na razini Unije u okviru EU sustava trgovanja emisijama ni iznosi koji iz toga proizlaze.*
- (21) *Direktivom 2003/87/EZ propisuje se da države članice podnose izvješće o njezinoj provedbi na temelju upitnika ili nacerta koji Komisija sastavlja u skladu s postupkom iz Direktive Vijeća 91/692/EEZ¹⁴. Komisija je predložila stavljanje izvan snage zahtjeva u pogledu izvješćivanja na temelju Direktive 91/692/EEZ. Stoga je upućivanje na Direktivu 91/692/EEZ primjereno zamijeniti upućivanjem na postupak iz Direktive 2003/87/EZ.*
- (22) Odlukom (EU) 2015/1814 uspostavlja se rezerva za stabilnost tržišta za EU sustav trgovanja emisijama kako bi ponuda na dražbama bila fleksibilnija, a sustav otporniji. Tom se odlukom ujedno osigurava da se emisijske jedinice koje nisu dodijeljene novim sudionicima do 2020. te koje nisu dodijeljene zbog prestanka i djelomičnog prestanka rada stavljaju u rezervu za stabilnost tržišta.

¹⁴ *Direktiva Vijeća 91/692/EEZ od 23. prosinca 1991. o standardiziranju i racionaliziranju izvješća o provedbi određenih direktiva koje se odnose na okoliš (SL L 377, 31.12.1991., str. 48.)*

(23) *Djelotvoran i reformiran EU sustav trgovanja emisijama instrumentom za stabilizaciju tržišta glavno je sredstvo Unije za postizanje dogovorenog cilja do 2030., kao i obveza iz Pariškog sporazuma. Kako bi se riješila trenutačna neravnoteža između ponude i potražnje emisijskih jedinica na tržištu, rezerva za stabilnost tržišta uspostaviti će se u okviru Odluke (EU) 2015/1814 u 2018. te će od 2019. postati operativna. S obzirom na potrebu da se uspostavi vjerodostojan signal za ulaganja kako bi se na troškovno učinkovit način smanjile emisije CO₂ i s ciljem jačanja EU sustava trgovanja emisijama, trebalo bi izmijeniti Odluku (EU) 2015/1814 kako bi se do 31. prosinca 2023. povećale postotne stope za utvrđivanje broja emisijskih jedinica koje se svake godine trebaju stavljati u rezervu. Nadalje, u svrhu dugoročnog poboljšanja funkcioniranja EU sustava trgovanja emisijama, počevši od 2023., trebale bi prestati vrijediti sve emisijske jedinice iz navedene rezerve koje premašuju ukupan broj emisijskih jedinica prodanih na dražbi u prethodnoj godini, osim ako je u okviru prvog preispitivanja u skladu s člankom 3. Odluke (EU) 2015/1814 drukčije odlučeno. U okviru redovitih preispitivanja funkcioniranja rezerve trebalo bi jednako tako razmotriti treba li zadržati te povećane stope.*

- (24) *Direktiva 2003/87/EZ trebala bi se redovito preispitivati s obzirom na međunarodna kretanja i uložene napore za postizanje dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma. Mjere potpore određenim energetski intenzivnim industrijama koje bi mogle podlijegati istjecanju ugljika kako je navedeno u člancima 10.a i 10.b Direktive 2003/87/EZ također bi trebalo redovito preispitivati s obzirom na mjere klimatske politike u drugim velikim gospodarstvima. U tom kontekstu, preispitivanjem Direktive 2003/87/EZ moglo bi se razmotriti je li postojeće mjere za sprečavanje istjecanja ugljika primjereno zamijeniti, prilagoditi ili dopuniti prilagodbama granica emisija ugljika ili alternativnim mjerama, pod uvjetom da su takve mjere u potpunosti usklađene s pravilima Svjetske trgovinske organizacije, kako bi se na taj način EU sustavom trgovanja emisijama obuhvatili i uvoznici proizvoda koji se proizvode u sektorima ili podsektorima utvrđenima u skladu s člankom 10.a. Direktive 2003/87/EZ. Komisija bi Europski parlament i Vijeće trebala izvješćivati u kontekstu svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog u okviru Pariškog sporazuma, posebice u pogledu potrebe za strožim politikama i mjerama Unije, uključujući EU sustav trgovanja emisijama, imajući pritom u vidu potrebno smanjenje emisija stakleničkih plinova Unije i njezinih država članica. Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću, prema potrebi, trebala moći podnijeti prijedloge za izmjenu Direktive 2003/87/EZ. Komisija bi u sklopu redovitog izvješćivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵ također trebala ocijeniti ishod uspješnog dijaloga iz 2018. u okviru UNFCCC-a (dijalog Talanoa).*
- (25) Kako bi se donijelo nezakonodavne akte opće primjene radi dopune ili izmjene određenih elemenata zakonodavnog akta koji nisu ključni, ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji u skladu s člankom 3.d stavkom 3., člankom 10. stavkom 4., člankom 10.a stavcima 1. i 8., člankom 10.b stavkom 5., člankom 19. stavkom 3., člankom 22., člankom 24. stavkom 3., člankom 24.a stavkom 1., člankom 25.a stavkom 1. i člankom 28.c Direktive 2003/87/EZ.

¹⁵ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka **■**, *te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.*¹⁶. *Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i **■** Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.* U pogledu delegiranja u skladu s člankom 10. stavkom 4.

Direktive 2003/87/EZ, one države članice koje se ne služe zajedničkom dražbovnom platformom trebale bi moći i dalje to ne činiti. *Osim toga, delegiranjem se ne bi smjelo utjecati na pravo država članica da utvrde uporabu svojih prihoda od dražbi.*

- (26) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu članka 10.a stavka 2. *podstavaka od trećeg do šestog, članka 10.a stavka 21., članka 10.d, članka 14. stavaka 1. i 2., članaka 15. i 16. i članka 21. stavka 1. Direktive 2003/87/EZ te prilogâ IV. i V.***■** te direktive, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te **■** bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷.
- (27) Kako bi se *ovlasti Komisije* svele na najmanju moguću mjeru, trebalo bi staviti izvan snage postojeće *ovlasti* u odnosu na *donošenje akata o sljedećem: funkcioniranju posebne rezerve iz članka 3.f stavka (9) Direktive 2003/87/EZ*, daljnjem određivanju količine međunarodnih jedinica za razmjenu i *dodjeljivanju količina međunarodnih jedinica koje se mogu razmjenjivati iz članka 11.a stavka 8. te direktive, utvrđivanju dodatnih standarda o tome što se može razmjenjivati iz članka 11.a stavka 9. te direktive te utvrđivanju dodatnih pravila o dvostrukom računanju iz članka 11.b stavka 7. te direktive*. Akti doneseni na temelju *tih odredaba* i dalje se primjenjuju.

¹⁶ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

¹⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (28) *Akti doneseni na temelju Direktive 2003/87/EZ o predmetima u pogledu kojih se ovom Direktivom Komisiju ovlašćuje za donošenje delegiranih ili provedbenih akata nastavljaju se primjenjivati do njihova stavljanja izvan snage ili izmjene. U slučaju Odluke Komisije 2011/278/EU¹⁸ posljednji stupac njezina Priloga I. stavit će se izvan snage ako i kada Komisija donese provedbeni akt za potrebe određivanja revidiranih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Kako bi se povećala predvidljivost i pojednostavnili administrativni postupci, Odluka Komisije 2014/746/EU¹⁹ trebala bi se i dalje primjenjivati do kraja 2020.*
- (29) *Delegiranim i provedbenim aktima na koje se upućuje u ovoj Direktivi trebalo bi se, posebno u odnosu na odredbe o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji te o Registru Unije, nastojati pojednostavniti pravila i smanjiti svako administrativno opterećenje u mjeri u kojoj je to moguće, a da se pritom ne dovode u pitanje okolišni integritet, sigurnost ili pouzdanost EU sustava trgovanja emisijama. Prilikom pripreme tih akata Komisija bi posebno trebala procijeniti učinkovitost pojednostavnjenih pravila o praćenju, među ostalim u pogledu jedinica za proizvodnju električne energije pomoćnih jedinica i u izvanrednim slučajevima, uzimajući u obzir sate rada godišnje te u pogledu drugih malih emitera, te bi trebala procijeniti mogućnosti daljnjeg razvoja tih pravila.*
- (30) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s obrazloženjima²⁰ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac prijenos takvih dokumenata smatra opravdanim.

¹⁸ Odluka Komisije 2011/278/EU od 27. travnja 2011. o utvrđivanju prijelaznih propisa na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 130, 17.5.2011., str. 1.).

¹⁹ *Odluka Komisije 2014/746/EU od 27. listopada 2014. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, popisa sektora i podsektora koji se smatraju izloženima znatnom riziku od istjecanja ugljika, za razdoblje od 2015. do 2019. (SL L 308, 29.10.2014., str. 114.).*

²⁰ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (31) Ovom se Direktivom nastoji doprinijeti postizanju cilja visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja na troškovno najučinkovitiji način, osiguravajući pritom postrojenjima dovoljno vremena za prilagodbu i omogućavajući povoljniji pristup osobito pogođenim osobama na razmjern način u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s drugim ciljevima ove Direktive.
- (32) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela osobito priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (33) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.
Izmjene Direktive 2003/87/EZ

Direktiva 2003/87/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) **U cijeloj Direktivi riječi „sustav Zajednice” zamjenjuje se riječima „EU sustav trgovanja emisijama” te se izvršavaju sve potrebne gramatičke promjene.**
- (2) *Ne odnosi se na verziju na hrvatskom jeziku.*
- (3) *U cijeloj Direktivi, uz iznimku slučajeva iz točke 1. ovog članka i iz članka 26. ove Direktive, riječ „Zajednica” zamjenjuje se riječju „Unija” te se izvršavaju sve potrebne gramatičke promjene.*
- (4) *U cijeloj Direktivi riječi "regulatorni postupak spomenut u članku 23. stavku 1.", "regulatorni postupak naveden u članku 23. stavku 1." i " regulatorni postupak iz članka 23. stavka 1." zamjenjuju se riječima "postupak ispitivanja iz članka 22.a stavka 2." te se izvršavaju sve potrebne gramatičke promjene.*
- (5) *U članku 3. c stavku 2. prvom podstavku i u članku 10. stavku 1.a, upućivanje na „članak 13. stavak 1.“ zamjenjuje se upućivanjem na „članak 13.“.*
- (6) *U članku 3.g, u članku 5. prvom podstavku točki (d), u članku 6. stavku 2. točki (c), u članku 14. stavcima 2., 3. i 4., u članku 19. stavcima 1. i 4. i u članku 29.a stavku 4. riječ „uredba“, u članku 10.a stavku 2. drugom podstavku riječ „propisi” te u članku 24. stavku 3. prvom podstavku riječ „odredba” zamjenjuju se riječju „akti” te se izvršavaju sve potrebne gramatičke promjene.*
- (7) *U članku 3. točka (h) zamjenjuje se sljedećim:*

„(h) „novi sudionik” znači svako postrojenje u kojem se obavlja jedna ili više djelatnosti navedenih u Prilogu I., koje je dobilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova prvi put u razdoblju koje započinje tri mjeseca prije datuma dostavljanja popisa iz članka 11. stavka 1. te završava tri mjeseca prije datuma dostavljanja sljedećeg popisa iz tog članka;”.
- (8) *U članku 3.d stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:*

1 „3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu detaljnih mehanizama prema kojima države članice putem dražbe prodaju emisijske jedinice za zrakoplovstvo u skladu s stavcima 1. i 2. ovog članka ili u skladu s člankom 3.f stavkom 8. Broj emisijskih jedinica koje svaka država članica u svakom razdoblju prodaje na dražbi razmjernan je njezinu udjelu u ukupnim pripisanim emisijama iz zračnog prometa za sve države članice za referentnu godinu, prijavljenima u skladu s člankom 14. stavkom 3. i verificiranim u skladu s člankom 15. Za razdoblje iz članka 3.c stavka 1. referentna godina jest 2010., a za svako sljedeće razdoblje iz članka 3.c referentna godina jest kalendarska godina koja završava 24 mjeseca prije početka razdoblja na koje se dražba odnosi. Delegiranim aktima osigurava se poštovanje načela utvrđenih u članku 10. stavku 4 prvom podstavku”.

- (9) U članku 3.f stavak 9. briše se.
- (10) U članku 6. stavku 1. treći podstavak briše se.
- (11) Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Usklađenost s Direktivom 2010/75/EU

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, kada postrojenja obavljaju djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova budu usklađeni s uvjetima i postupkom za izdavanje dozvole iz te direktive. Zahtjevi utvrđeni u člancima 5., 6. i 7. ove Direktive mogu postati sastavni dio postupaka propisanih Direktivom 2010/75/EU.

(*) *Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).*”

(12) U članku 9. drugi i treći stavak zamjenjuju se sljedećim:

„Počevši od 2021., linearni faktor iznosi **2,2** %.”.

(13) Članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) **█** stavak 1. *zamjenjuje se sljedećim:*

„1. Države članice od 2019. nadalje na dražbi prodaju sve emisijske jedinice koje nisu besplatno raspodijeljene u skladu s člancima 10.a i 10.c ove Direktive i koje nisu stavljene u rezervu za stabilnost tržišta uspostavljenu Odlukom (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća(*) („rezerva za stabilnost tržišta”) ili su poništene u skladu s člankom 12. stavkom 4. ove Direktive.

Od 2021. nadalje ***te ne dovodeći u pitanje moguće smanjenje na temelju članka 10.a stavka 5.a*** udio emisijskih jedinica koje se prodaju na dražbi **█** iznosi 57 %.

Količina od 2 % ukupne količine emisijskih jedinica od 2021. do 2030. prodaje se na dražbi kako bi se uspostavio fond za poboljšanje energetske učinkovitosti i modernizaciju energetskih sustava određenih država članica, kako je utvrđeno u članku 10.d („Modernizacijski fond”).

Ukupna preostala količina emisijskih jedinica koje države članice prodaju na dražbi raspodjeljuje se u skladu sa stavkom 2.

(*) Odluka (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, 9.10.2015., str. 1.).”;

(b) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. u točki (a) postotak „88 %” zamjenjuje se postotkom „90 %”;

ii. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) 10 % ukupne količine emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi, predviđenih za raspodjelu određenim državama članicama u svrhe solidarnosti ■, rasta *i međusobne povezanosti* unutar *Unije*, čime se uvećava količina emisijskih jedinica koje te države članice prodaju na dražbi u skladu s točkom (a) za postotke navedene u Prilogu II.a”; ■

iii. točka (c) briše se;

iv. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ako je potrebno, postoci navedeni u točki (b) razmjerno se prilagođavaju kako bi se osiguralo da raspodjela iznosi 10 %.”;

(c) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. *točka (b) zamjenjuje se sljedećim* :

„(b) razvoj obnovljivih izvora energije s ciljem ispunjavanja obveze Unije u pogledu obnovljive energije, kao i za razvoj drugih tehnologija koje doprinose prijelazu na sigurno i održivo gospodarstvo s niskim emisijama ugljika te za pomoć pri ispunjavanju obveze Unije da energetske učinkovitost poveća na razine dogovorene u relevantnim zakonodavnim aktima;”;

ii. *točka (h) zamjenjuje se sljedećim:*

„(h) mjere namijenjene za poboljšanje energetske učinkovitosti, sustava centralnog grijanja i izolacije ili za osiguravanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim primanjima;”;

iii. *dodaju se sljedeće točke:*

„(j) za financiranje mjera u području klime u osjetljivim trećim zemljama, uključujući prilagodbu na utjecaje klimatskih promjena

(k) za promicanje osposobljavanja i preraspodjele radnika *kako bi se* u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima *doprinijelo pravednom prijelazu na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika, posebice u regijama najjače zahvaćenim tranzicijom radnih mjesta* .”;

(d) *u stavku 4. prvi, drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:*

„4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu vremenskog rasporeda, upravljanja i drugih aspekata dražbovne prodaje kako bi osigurala njezino provođenje na otvoren, transparentan, usklađen i nediskriminirajući način. U tu svrhu taj postupak mora biti predvidljiv, posebno u pogledu vremenskog rasporeda i redoslijeda dražbi te procijenjenih količina emisijskih jedinica koje se trebaju staviti na raspolaganje.

Tim se delegiranim aktima osigurava da su dražbe organizirane tako da se osigura da:

- (a) operateri, a posebno mala i srednja poduzeća obuhvaćena EU sustavom trgovanja emisijama, imaju potpuni, pravedan i jednak pristup;*
- (b) svi sudionici istodobno imaju pristup istim informacijama i da sudionici ne narušavaju odvijanje dražbi;*
- (c) organizacija dražbi i sudjelovanje na njima budu troškovno učinkoviti i da se izbjegavaju neopravdani administrativni troškovi; i*
- (d) emisijske jedinice budu dostupne malim emiterima.”;*

(e) *u stavku 5. druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:*

„Svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika i o drugim relevantnim klimatskim i energetske politikama, uključujući odvijanje dražbovnih prodaja, likvidnost i količine kojima se trguje, te u njemu sažima podatke o financijskim mjerama iz članka 10.a stavka 6. koje su dostavile države članice.”.

(14) Članak 10.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. *prvi i drugi podstavak* zamjenjuju se sljedećim:

„1. Komisija je ovlaštena donositi **█** delegirane *akte* u skladu s člankom 23. *radi dopune ove Direktive u pogledu potpuno usklađenih pravila na razini Unije za dodjelu emisijskih jedinica iz stavaka 4., 5., 7. i 19. ovog članka.*”;

(b) u stavku 2. dodaju se *sljedeći podstavci █* :

„Komisija donosi provedbene akte u svrhu utvrđivanja revidiranih referentnih vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. Ti akti moraju biti usklađeni s delegiranim aktima donesenima na temelju stavka 1. ovog članka i usklađeni sa sljedećim:

(a) *Za razdoblje od 2021. do 2025. referentne vrijednosti utvrđuju se na temelju informacija dostavljenih u skladu s člankom 11. za 2016. i 2017.*

Na temelju usporedbe tih referentnih vrijednosti s referentnim vrijednostima iz Odluke Komisije 2011/278/EU(), kako je donesena 27. travnja 2011., Komisija utvrđuje godišnju stopu smanjenja za svaku referentnu vrijednost i primjenjuje je na referentne vrijednosti primjenjive u razdoblju od 2013. do 2020. za svaku godinu između 2008. i 2023., kako bi utvrdila referentne vrijednosti za razdoblje od 2021. do 2025.*

- (b) *Ako godišnja stopa smanjenja premašuje 1,6 % ili je niža od 0,2 %, referentne vrijednosti za razdoblje od 2021. do 2025. jesu referentne vrijednosti primjenjive u razdoblju od 2013. do 2020., umanjene za onu od tih dviju postotnih stopa koja je relevantna, za svaku godinu između 2008. i 2023.*
- (c) *Za razdoblje od 2026. do 2030. referentne vrijednosti utvrđuju se na način propisan u točkama (a) i (b) na temelju informacija dostavljenih u skladu s člankom 11. za 2021. i 2022. te na temelju primjene godišnje stope smanjenja za svaku godinu između 2008. i 2028.*

█ Odstupajući u pogledu referentnih vrijednosti za arome, vodik i sintetički plin, te referentne vrijednosti prilagođavaju se za isti postotak kao i referentne vrijednosti za rafinerije kako bi se osigurali jednaki uvjeti za proizvođače tih proizvoda.

█

Provedbeni akti iz trećeg podstavka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.

Kako bi se promicala učinkovita uporaba energije iz otpadnih plinova, za razdoblje iz trećeg podstavka točke (b) referentna vrijednost za topli metal, koja se uglavnom odnosi na otpadne plinove, ažurira se godišnjom stopom smanjenja od 0,2 %.

() Odluka Komisije 2011/278/EU od 27. travnja 2011. o utvrđivanju prijelaznih propisa na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 130, 17.5.2011., str. 1.).”;*

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se za centralno grijanje, kao i za visokoučinkovitu kogeneraciju, kako je definirana Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća (), za ekonomski opravdanu potražnju u vezi s proizvodnjom energije za grijanje ili hlađenje. U svakoj godini nakon 2013. ukupna količina emisijskih jedinica dodijeljenih tim postrojenjima za proizvodnju toplinske energije prilagođava se primjenom linearnog faktora iz članka 9. ove Direktive, izuzev za bilo koju godinu u kojoj se navedene dodijeljene emisijske jedinice prilagođavaju na ujednačen način u skladu sa stavkom 5. ovog članka.*

(*) *Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).”;*

(d) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Kako bi se poštovao udio za prodaju na dražbi utvrđen u članku 10., ■ za svaku godinu u kojoj zbroj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica ne dosegne maksimalni iznos kojim se poštuje udio za prodaju na dražbi, preostala količina emisijskih jedinica do tog iznosa upotrebljava se za sprečavanje ili ograničavanje smanjenja količine besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica kako bi se poštovao udio za prodaju na dražbi u sljedećim godinama. Ako je, međutim, maksimalni iznos dosegnut, besplatna dodjela emisijskih jedinica prilagođava se na odgovarajući način. Svaka takva prilagodba obavlja se na ujednačen način.”;

(e) umeću se sljedeći stavci:

„5.a Odstupajući od stavka 5., dodatan iznos od najviše 3 % ukupne količine emisijskih jedinica upotrebljava se, u potrebnoj mjeri, za povećanje maksimalnog iznosa koji je raspoloživ u skladu sa stavkom 5.

5.b Ako je za povećanje maksimalnog iznosa koji je raspoloživ u skladu sa stavkom 5. potrebno manje od 3 % ukupne količine emisijskih jedinica:

- **za povećanje količine emisijskih jedinica raspoloživih za potporu inovacijama u skladu s člankom 10.a stavkom 8. upotrebljava se najviše 50 milijuna emisijskih jedinica; i**
- **za povećanje količine emisijskih jedinica raspoloživih za modernizaciju energetske sustava određenih država članica u skladu s člankom 10.d upotrebljava se najviše 0,5 % ukupne količine emisijskih jedinica”;**

(f) ■ stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. „Države članice trebale bi donijeti financijske mjere *u skladu s drugim i četvrtim podstavkom* u korist sektora ili podsektora koji su izloženi stvarnom riziku od istjecanja ugljika zbog znatnih neizravnih troškova stvarno nastalih zbog troškova emisija stakleničkih plinova ugrađenih u cijene električne energije, *uz uvjet da su takve* financijske mjere u skladu s pravilima o državnim potporama, *osobito u smislu da se njima ne uzrokuju neopravdana narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Ako iznos koji je raspoloživ za takve financijske mjere premašuje 25 % prihoda ostvarenih dražbama emisijskih jedinica, dotična država članica navodi razloge za premašivanje tog iznosa.*

Države članice ujedno nastoje za financijske mjere iz prvog podstavka upotrijebiti najviše 25 % prihoda ostvarenih dražbama emisijskih jedinica. U roku od tri mjeseca nakon isteka svake godine države članice koje su donijele takve financijske mjere objavljuju, u lako dostupnom obliku, ukupan iznos nadoknada dodijeljenih po sektorima i podsektorima. Od 2018., u svakoj godini u kojoj država članica za te potrebe upotrebljava više od 25 % prihoda ostvarenih dražbama emisijskih jedinica, ona objavljuje izvješće u kojem se navode razlozi za premašivanje tog iznosa. U izvješću se navode relevantne informacije o cijenama električne energije za velike industrijske potrošače koji ostvaruju koristi od tih financijskih mjera, pri čemu se ne dovode u pitanje zahtjevi u vezi sa zaštitom povjerljivih informacija. Izvješće ujedno sadržava informacije o tome jesu li razmotrene druge mjere u svrhu održiva srednjoročnog do dugoročnog smanjenja neizravnih troškova ugljika.

U izvješću iz članka 10. stavka 5. Komisija navodi, među ostalim, procjenu učinaka takvih financijskih mjera na unutarnje tržište i, prema potrebi, daje preporuke za eventualne mjere koje mogu biti potrebne na temelju te procjene.

Te mjere moraju biti takve da se njima osigurava odgovarajuća zaštita od rizika od istjecanja ugljika na temelju ex ante referentnih vrijednosti za neizravne emisije CO₂ po jedinici proizvodnje. Te ex-ante referentne vrijednosti za određeni sektor ili podsektor izračunavaju se kao produkt potrošnje električne energije po jedinici proizvodnje, koja odgovara najučinkovitijim raspoloživim tehnologijama, i emisija CO₂ iz relevantne kombinacije proizvodnje električne energije.”;

(g) stavak 7. mijenja se kako slijedi:

i. prvi **■** podstavak zamjenjuje se sljedećim:

*„Emisijske jedinice iz maksimalnog iznosa iz **stavka 5.** ovog **članka** koje nisu besplatno dodijeljene do 2020. izdvajaju se za nove sudionike **■**, zajedno s **200** milijuna emisijskih jedinica stavljenih u rezervu za stabilnost tržišta u skladu s člankom 1. stavkom 3. Odluke (EU) 2015/1814. **Od izdvojenih emisijskih jedinica, najviše 200 milijuna vraća se u rezervu za stabilnost tržišta na kraju razdoblja od 2021. do 2030. ako u tom razdoblju nisu dodijeljene.***

*Emisijske jedinice koje na temelju stavaka 19. i 20. nisu dodijeljene postrojenjima dodaju se od 2021. **količini emisijskih jedinica izdvojenih u skladu s prvom rečenicom prvog podstavka ovog stavka.**”;*

ii. četvrti i peti *podstavak* brišu se.

(h) u stavku 8. prvi, drugi i treći *podstavak* ■ zamjenjuju se sljedećim:

*„325 milijuna emisijskih jedinica od količine koja bi se inače mogla besplatno dodijeliti u skladu s ovim člankom te 75 milijuna emisijskih jedinica od količine koja bi se inače mogla prodati na dražbi u skladu s člankom 10. stavljaju se na raspolaganje za potporu inovacijama u području tehnologija i postupaka s niskim emisijama ugljika u sektorima navedenima u Prilogu I., uključujući hvatanje i upotrebu ugljika sigurne za okoliš (CCU) kojima se znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena, kao i proizvodima kojima se zamjenjuju proizvodi s visokom razinom emisija ugljika proizvedeni u sektorima navedenima u Prilogu I., te za poticanje izgradnje i funkcioniranja ■ projekata čiji je cilj hvatanje i geološko skladištenje (CCS) CO₂ sigurno za okoliš te ■ inovativnih tehnologija za obnovljive izvore i *pohranu energije* ■ ; na geografski uravnoteženo razmještenim lokacijama unutar područja Unije („inovacijski fond“). Projekti u svim državama članicama, uključujući male projekte, prihvatljivi su.*

Osim toga, 50 milijuna nedodijeljenih emisijskih jedinica iz rezerve za stabilnost tržišta služe kao dopuna svih preostalih prihoda od 300 milijuna emisijskih jedinica, koje su raspoložive u razdoblju od 2013. do 2020. u skladu s Odlukom Komisije 2010/670/EU(), te se pravodobno koriste za potporu inovacijama kako je navedeno u prvom podstavku.*

Projekti se odabiru na temelju objektivnih i transparentnih kriterija, pri čemu se, ako je to relevantno, ima u vidu mjera kojom se tim projektima doprinosi smanjenju emisija znatno ispod referentnih vrijednosti iz stavka 2. Projekti moraju imati potencijal za raširenu primjenu ili za znatno smanjenje troškova prijelaza na gospodarstvo s niskom razinom emisije ugljika u dotičnim sektorima. Projektima koji uključuju hvatanje i upotrebu ugljika sigurne za okoliš osigurava se neto smanjenje emisija, izbjegavanje CO₂ ili njegovo trajno skladištenje. Potpora se pruža tehnologijama koje nisu još komercijalno dostupne, ali predstavljaju revolucionarna rješenja ili su dovoljno zrele za demonstraciju u predkomercijalnoj fazi. Potpora može iznositi do 60 % relevantnih troškova projekata, od čega do 40 % ne treba ovisiti o verificiranom izbjegavanju emisija stakleničkih plinova pod uvjetom da su postignuti unaprijed određeni ključni ciljevi ■ , ■ uzimajući u obzir upotrijebljenu tehnologiju.

■

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu pravila o funkcioniranju inovacijskog fonda, uključujući postupak i kriterije odabira.

(*) *Odluka Komisije 2010/670/EU od 3. studenoga 2010. o kriterijima i mjerama financiranja komercijalnih demonstracijskih projekata čiji je cilj ekološki sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO₂ te demonstracijskih projekata za inovacijske tehnologije na području obnovljivih izvora energije u okviru sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 290, 6.11.2010., str. 39.).”;*

(i) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. Grčka, čiji je bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku prema tržišnim cijenama bio niži od 60 % prosjeka Unije u 2014., prije primjene stavka 7. ovog članka, može zatražiti do 25 milijuna emisijskih jedinica iz maksimalnog iznosa iz stavka 5. ovog članka koje nisu besplatno dodijeljene do 31. prosinca 2020., u svrhu sufinanciranja do 60 % dekarbonizacije opskrbe električnom energijom otoka koji se nalaze unutar njezina državnog područja. Članak 10.d stavak 3. primjenjuje se mutatis mutandis na takve emisijske jedinice. Emisijske jedinice mogu se zatražiti ako se, zbog ograničena pristupa međunarodnim tržištima dužničkih vrijednosnih papira, projekt dekarbonizacije opskrbe električnom energijom grčkih otoka ne bi mogao inače ostvariti i ako Europska investicijska banka (EIB) potvrdi da je projekt financijski održiv i da se njime ostvaruju društveno-gospodarske koristi.”;

(j) **█** stavak 10. briše se;

(k) u stavku 11. riječi „, s ciljem da od 2027. godine uopće više ne bude besplatnih dodjela” brišu se;

(l) stavci od 12. do 18. brišu se;

(m) stavak 20. zamjenjuje se sljedećim:

„20. Razina emisijskih jedinica koje se besplatno dodjeljuju postrojenjima čije su se aktivnosti prema ocjeni na temelju pomičnog prosjeka dviju godina povećale ili smanjile za više od 15 % u odnosu na razinu početno upotrijebljenu za određivanje besplatne dodjele emisijskih jedinica za relevantno razdoblje iz članka 11. stavka 1. prilagođava se na odgovarajući način. Takve se prilagodbe provode emisijskim jedinicama iz količine emisijskih jedinica izdvojenih u skladu sa stavkom 7. ovog članka ili dodavanjem emisijskih jedinica toj količini.”;

(n) dodaje se sljedeći stavak:

„21. Kako bi se osigurala učinkovita, nediskriminirajuća i jedinstvena primjena prilagodbi i praga iz stavka 20. ovog članka te kako bi se izbjeglo svako nepotrebno administrativno opterećenje i spriječile manipulacije ili zlouporabe prilagodbi dodjele emisijskih jedinica, Komisija može donijeti provedbene akte kojima se dodatno utvrđuju aranžmani za prilagodbe. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”.

(15) Članci 10.b i 10.c zamjenjuju se sljedećima:

„Članak 10.b

Prijelazne mjere za potporu određenim energetski **█** intenzivnim industrijama u slučaju istjecanja ugljika

1. Sektori i podsektori u odnosu na koje produkt nastao množenjem intenziteta njihove trgovine s trećim zemljama, definiranog kao omjer ukupne vrijednosti izvoza u treće zemlje plus vrijednost uvoza iz trećih zemalja i ukupne veličine tržišta za Europski gospodarski prostor (godišnji promet plus ukupni uvoz iz trećih zemalja), s njihovim intenzitetom emisija, mjerenim u kgCO₂, podijeljeno s njihovom bruto dodanom vrijednošću (u *eurima*), premašuje **0,2** smatraju se izloženima riziku od istjecanja ugljika. Takvim sektorima i podsektorima dodjeljuju se besplatne emisijske jedinice za razdoblje do 2030. po stopi od 100 % količine utvrđene **█** u skladu s člankom 10.a.

2. Sektori i podsektori u odnosu na koje produkt nastao množenjem intenziteta njihove trgovine s trećim zemljama intenzitetom njihovih emisija premašuje **0,15** mogu biti uključeni u skupinu iz stavka **1. pri uporabi podataka za godine od 2014. do 2016.** na temelju kvalitativne procjene i sljedećih kriterija:
- (a) opsega u kojem je moguće da pojedina postrojenja u dotičnim sektorima ili podsektorima smanje razine emisija ili potrošnju električne energije;
 - (b) trenutačnih ili predviđenih obilježja tržišta, **uključujući, ako je to relevantno, svaku zajedničku referentnu cijenu;**
 - (c) profitnih marži kao mogućeg pokazatelja dugoročnih ulaganja ili odluka o premještanju, **pri čemu se uzimaju u obzir promjene troškova proizvodnje u vezi sa smanjenjem emisija.**
3. **Sektori i podsektori koji ne premašuju prag iz stavka 1., ali čiji intenzitet emisija, koji je izmjeren u kgCO₂, podijeljeno s njihovom bruto dodanom vrijednosti (u eurima), premašuje 1,5, također se procjenjuju na četveroznamenkastoj razini (oznaka NACE-4). Komisija javno objavljuje rezultate te procjene.**

U roku od tri mjeseca od objave iz prvog podstavka sektori i podsektori iz tog podstavka mogu zatražiti od Komisije ili kvalitativnu procjenu njihove izloženosti istjecanju ugljika na četveroznamenkastoj razini (oznaka NACE-4) ili procjenu na temelju klasifikacije robe koja se upotrebljava za statističke podatke o industrijskoj proizvodnji u Uniji na osmeroznamenkastoj razini (Prodcom). U tu svrhu sektori i podsektori dostavljaju, zajedno sa zahtjevom, valjano potkrijepljene, potpune i neovisno verificirane podatke kako bi Komisiji omogućili provedbu procjene.

Ako se sektor ili podsektor odluči za procjenu na četveroznamenkastoj razini (oznaka NACE-4), može se uključiti u skupinu iz stavka 1. na temelju kriterija iz stavka 2. točaka (a), (b) i (c). Ako se sektor ili podsektor odluči za procjenu na osmeroznamenkastoj razini (Prodcom), uključuje se u skupinu iz stavka 1. pod uvjetom da je, na toj razini, premašen prag od 0,2 iz stavka 1.

Sektori i podsektori za koje se besplatna dodjela emisijskih jedinica izračunava na temelju referentnih vrijednosti iz članka 10.a stavka 2. četvrtog podstavka mogu isto tako zatražiti da budu procijenjeni u skladu s trećim podstavkom ovog stavka.

Odstupajući od stavaka 1. i 2., država članica može do 30. lipnja 2018. zatražiti razmatranje uključivanja u skupinu iz stavka 1. sektora ili podsektora navedenog u Prilogu Odluci Komisije 2014/746/EU() u pogledu klasifikacija na šesteroznamenkastoj ili osmeroznamenkastoj razini (Prodcom). Svaki takav zahtjev razmatra se samo ako je država članica koja podnosi zahtjev utvrdila da je primjena tog odstupanja opravdana na temelju valjano obrazloženih, potpunih, verificiranih i revidiranih podataka za zadnjih pet godina koje je dostavio dotičan sektor ili podsektor te je svoj zahtjev popratila svim relevantnim informacijama. Na temelju tih podataka provodi se uključivanje dotičnog sektora ili podsektora u pogledu tih klasifikacija uz uvjet da se, unutar heterogene četveroznamenkaste razine (oznaka NACE-4), dokazalo da on ima znatno viši intenzitet trgovine i emisija na šesteroznamenkastoj ili osmeroznamenkastoj razini (Prodcom), koji premašuje prag iz stavka 1.*

4. Za druge sektore i podsektore smatra se da mogu više troškova za emisijske jedinice ugraditi u cijene proizvoda te se njima ▯ besplatno dodjeljuje 30 % količina emisijskih jedinica utvrđenih ▯ u skladu s člankom 10.a. ***Osim ako je drukčije odlučeno u okviru preispitivanja na temelju članka 30., nakon 2026. smanjuje se u jednakim iznosima besplatna dodjela emisijskih jedinica drugim sektorima i podsektorima, uz iznimku centralnog grijanja, kako bi besplatna dodjela emisijskih jedinica dosegla razinu nula u 2030.***

5. Komisija je ovlaštena do 31. prosinca 2019. donositi ***delegirane akte u skladu s člankom 23. za dopunu ove Direktive u pogledu određivanja sektora i podsektora za koje se procjenjuje da su izloženi riziku istjecanja ugljika, kako je navedeno u stavcima 1., 2. i 3. ovog članka,*** za aktivnosti na četveroznamenkastoj razini (oznaka NACE-4) u pogledu stavka 1. ovog članka, ▯ na temelju podataka dostupnih za tri zadnje kalendarske godine.

Članak 10.c

Mogućnost prijelazne besplatne dodjele emisijskih jedinica za modernizaciju energetskog sektora

1. Odstupajući od članka 10.a stavaka od 1. do 5. države članice čiji je **BDP** po stanovniku prema tržišnim cijenama (u *eurima*) u 2013. bio niži od 60 % prosjeka Unije mogu prijelazne besplatne emisijske jedinice dodijeliti postrojenjima za **proizvodnju** električne energije **radi modernizacije, diversifikacije i održive transformacije energetskog sektora. Ulaganja koja dobiju potporu moraju biti usklađena s prijelazom na sigurno i održivo gospodarstvo s niskim emisijama ugljika, ciljevima okvira klimatske i energetske politike Unije do 2030. i dugoročnim ciljevima iz Pariškog sporazuma. Odstupanje predviđeno ovim stavkom prestaje 31. prosinca 2030.**
2. Dotična država članica organizira natječajni postupak, **koji treba provesti u jednom ili više krugova između 2021. i 2030.**, za projekte čiji ukupni iznos ulaganja premašuje **12,5** milijuna **EUR** kako bi odabrala ulaganja koja se financiraju besplatnom dodjelom emisijskih jedinica.
U tom natječajnom postupku:
 - (a) poštuju se načela transparentnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja i dobrog financijskog upravljanja;
 - (b) osigurava se da su prihvatljive samo prijave projekata kojima se doprinosi raznovrsnosti kombinacija energije i izvora opskrbe energijom, potrebnom restrukturiranju, unapređenju zaštite okoliša i naknadnoj ugradnji infrastrukture, čistim tehnologijama, **kao što su tehnologije u području obnovljive energije**, ili modernizaciji sektora proizvodnje energije, **kao što je učinkovito i održivo centralno grijanje**, sektoru prijenosa i distribucije energije;

- (c) za rangiranje projekata odabiru se jasni, objektivni, transparentni i nediskriminirajući kriteriji za odabir kako bi se osiguralo da se odaberu **samo** oni projekti:
- i. kojima se na temelju analize troškova i koristi osigurava pozitivna neto vrijednost u smislu smanjenja emisija i ostvaruju unaprijed utvrđena znatna smanjenja emisije CO₂, **pri čemu se uzima u obzir veličina projekata;**
 - ii. koji su komplementarni, kojima se jasno odgovara na potrebu za obnovom i modernizacijom te kojima se ne doprinosi tržišno motiviranom rastu potražnje za energijom;
 - iii. kojima se ostvaruje najbolja vrijednost za novac; i
 - iv. **kojima se ne doprinosi financijskoj održivosti proizvodnje električne energije koja uključuje visoki intenzitet emisija, niti se takva financijska održivost poboljšava, a niti se njima povećava ovisnost o emisijski intenzivnim fosilnim gorivima.**

Odstupajući od članka 10. stavka 1. te ne dovodeći u pitanje posljednju rečenicu stavka 1. ovog članka, u slučaju da je ulaganje koje je odabrano putem natječajnog postupka otkazano ili planirani učinci nisu postignuti, namijenjene emisijske jedinice mogu se nakon isteka najmanje jedne godine upotrijebiti u jednom dodatnom krugu natječajnog postupka za financiranje drugih ulaganja.

Do 30. lipnja 2019. svaka država članica koja namjerava iskoristiti neobveznu **prijelaznu** besplatnu dodjelu emisijskih jedinica **za modernizaciju energetskega sektora** objavljuje detaljan nacionalni okvir kojim se utvrđuje natječajni postupak, **uključujući planirani broj krugova iz prvog podstavka**, i kriterije za odabir kako bi se mogle dostaviti primjedbe javnosti.

Ako se ulaganja čija je vrijednost niža od **12,5 milijuna EUR** trebaju podupirati besplatnom dodjelom emisijskih jedinica, a **nisu odabrana u okviru natječajnog postupka iz ovog stavka**, država članica odabire projekte na temelju objektivnih i transparentnih kriterija. Rezultati tog postupka odabira objavljuju se kako bi se mogle dostaviti primjedbe javnosti. Na temelju toga dotična država članica do 30. lipnja 2019. utvrđuje, **objavljuje** i Komisiji dostavlja popis ulaganja. **Ako se unutar istog postrojenja provodi više od jednog ulaganja, ona se ocjenjuju kao cjelina kako bi se utvrdilo je li vrijednost navedenog praga od 12,5 milijuna EUR prekoračena, osim ako su ta ulaganja, neovisno, tehnički ili financijski održiva.**

3. Vrijednost planiranih ulaganja jednaka je najmanje tržišnoj vrijednosti besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica, uzimajući u obzir potrebu za ograničenjem izravno povezanih povećanja cijena. Tržišna je vrijednost prosjek cijene emisijskih jedinica na zajedničkoj dražbovnoj platformi u prethodnoj kalendarskoj godini. **Besplatnom dodjelom emisijskih jedinica može se pružiti potpora za najviše 70 % relevantnih troškova ulaganja, pod uvjetom da privatni pravni subjekti financiraju ostatak troškova.**

4. Prijelazne besplatno dodijeljene emisijske jedinice oduzimaju se od količine emisijskih jedinica koju bi država članica inače prodala na dražbi. Ukupna količina besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica ne smije biti veća od 40 % količine emisijskih jedinica koju će na temelju članka 10. stavka 2. točke (a) dotična država članica primiti u razdoblju od 2021. do 2030. raspoređeno u jednake godišnje količine tijekom tog razdoblja.
5. *Ako se na temelju članka 10.d stavka 4. država članica koristi emisijskim jedinicama koje su raspodijeljene za potrebe solidarnosti, rasta i međusobne povezanosti unutar Unije u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b), ta država članica, odstupajući od stavka 4. ovog članka, za prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica može upotrijebiti ukupnu količinu od najviše 60 % emisijskih jedinica koje je primila u razdoblju od 2021. do 2030. na temelju članka 10. stavka 2. točke (a), koristeći se odgovarajućim iznosom emisijskih jedinica koje su raspodijeljene u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b).*

Sve emisijske jedinice koje do 2020. nisu dodijeljene u skladu s ovim člankom mogu se tijekom razdoblja od 2021. do 2030. dodijeliti za ulaganja odabrana natječajnim postupkom iz stavka 2., osim ako dotična država članica do 30. rujna 2019. obavijesti Komisiju da u razdoblju od 2021. do 2030. ne namjerava dodijeliti sve te emisijske jedinice ili njihov dio te o količini emisijskih jedinica koje bi umjesto toga trebalo prodati na dražbi u 2020. Ako su takve emisijske jedinice dodijeljene u razdoblju od 2021. do 2030., odgovarajući iznos emisijskih jedinica uzima se u obzir pri primjeni ograničenja od 60 % utvrđenog u prvom podstavku ovog stavka.

6. Emisijske jedinice dodjeljuju se operaterima uz uvjet da se dokaže da je ulaganje, odabrano u skladu s pravilima natječajnog postupka, provedeno. *Ako je zbog ulaganja došlo do povećanja kapaciteta za proizvodnju električne energije, dotični operater ujedno dokazuje da je do početka uporabe dodatnog kapaciteta on sam ili drugi povezani operater iz uporabe povukao odgovarajuću količinu emisijski intenzivnijih kapaciteta za proizvodnju električne energije.*

7. Države članice zahtijevaju od proizvođača električne energije i operatera mreže koji ostvaruju koristi da ih do 28. veljače svake godine izvijeste o provedbi odabranih ulaganja, **među ostalim o saldu besplatnih emisijskih jedinica i nastalih rashoda ulaganja te o vrsti ulaganja kojima je dana potpora**. Države članice o tome dostavljaju izvješća Komisiji, a Komisija ta izvješća objavljuje.

(*) Odluka Komisije 2014/746/EU od 27. listopada 2014. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, popisa sektora i podsektora koji se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika, za razdoblje od 2015. do 2019. (SL L 308, 29.10.2014., str. 114.)”.

16. Umeće se sljedeći članak **█** :

„Članak 10.d

Modernizacijski fond

1. Za razdoblje od 2021. do **2030.** uspostavlja se fond za potporu ulaganjima **koje predlože države članice korisnice, uključujući financiranje projekata malih ulaganja**, za modernizaciju energetske sustava i poboljšanje energetske učinkovitosti u državama članicama čiji je BDP po stanovniku **prema tržišnim cijenama** niži od 60 % prosjeka Unije u 2013. („Modernizacijski fond”). **Modernizacijski fond financira se dražbama emisijskih jedinica** kako je utvrđeno u članku 10.

Ulaganja koja dobiju potporu moraju biti usklađena s ciljevima ove Direktive, **kao i s ciljevima okvira klimatske i energetske politike Unije do 2030. i dugoročnim ciljevima iznesenima u Pariškom sporazumu. Modernizacijski fond ne podupire postrojenja za proizvodnju energije koja se služe krutim fosilnim gorivima, izuzev učinkovitih i održivih sustava centralnog grijanja u državama članicama čiji je BDP po glavi stanovnika prema tržišnim cijenama niži od 30% prosjeka Unije u 2013., uz uvjet da se barem jednakovrijedna količina emisijskih jedinica upotrebljava za ulaganja na temelju članka 10.c koja ne uključuju kruta fosilna goriva.**

- I**
2. *Najmanje 70 % financijskih sredstava iz Modernizacijskog fonda upotrebljava se za potporu ulaganjima u proizvodnju i uporabu električne energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje energetske učinkovitosti, izuzev energetske učinkovitosti vezane za proizvodnju energije pri čemu se upotrebljavaju kruta fosilna goriva, skladištenje energije i modernizaciju energetskih mreža, uključujući cjevovode za centralno grijanje, elektroenergetske prijenosne mreže i povećanje međusobnih veza između država članica, kao i za potporu pravednom prijelazu u regijama koje ovise o ugljiku u državama članicama korisnicama, kako bi se pružila potpora preraspoređivanju, prekvalifikaciji i usavršavanju radnika, obrazovanje, inicijative u vezi s traženjem posla i novoosnovana poduzeća, u dijalogu sa socijalnim partnerima. Prihvatljiva su i ulaganja u energetska učinkovitost u prometu, zgrade, poljoprivredu i gospodarenje otpadom.*
 3. *Modernizacijski fond djeluje pod odgovornošću država članica korisnica. EIB osigurava da se emisijske jedinice prodaju na dražbi u skladu s načelima i modalitetima utvrđenima u članku 10. stavku 4. te je odgovoran za upravljanje prihodima. EIB prosljeđuje prihode državama članicama na temelju odluke Komisije o isplati, ako su te isplate za ulaganja u skladu sa stavkom 2. ovog članka ili, ako ulaganja ne potpadaju pod područja navedena u stavku 2. ovog članka, u skladu s preporukama odbora za ulaganja. Komisija svoju odluku donosi pravodobno. Prihodi se raspodjeljuju među državama članicama i prema udjelima utvrđenima u Prilogu II.b, u skladu sa stavcima od 6. do 12. ovog članka.*

4. *Svaka dotična država članica može upotrijebiti sve emisijske jedinice besplatno dodijeljene na temelju članka 10.c stavka 4., ili dio tih emisijskih jedinica, te količinu emisijskih jedinica raspodijeljenih za potrebe solidarnosti, rasta i međusobne povezanosti unutar Unije u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b), ili dio te količine, u skladu s člankom 10.d, kako bi se pružila potpora ulaganjima u okviru Modernizacijskog fonda, čime se povećavaju raspodijeljena sredstva za tu državu članicu. Dotična država članica do 30. rujna 2019. obavješćuje Komisiju o povezanim količinama emisijskih jedinica koje treba upotrebljavati u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b), člankom 10.c i člankom 10.d.*
5. *Osniva se odbor za ulaganja za potrebe Modernizacijskog fonda. Odbor za ulaganja sastoji se od po jednog predstavnika iz svake države članice korisnice, Komisije i EIB-a, kao i od triju predstavnika koje su druge države članice izabrale na razdoblje od pet godina. Njime predsjedava predstavnik Komisije. Po jedan predstavnik iz svake države članice koja nije članica odbora za ulaganja može sudjelovati na sastancima u svojstvu promatrača.*

Odbor za ulaganja djeluje na transparentan način. Sastav odbora za ulaganja, životopisi njegovih članova, kao i njihove izjave o interesima stavljaju se na raspolaganje javnosti i, prema potrebi, ažuriraju.

6. *Prije nego što odluči o financiranju ulaganja iz svojeg udjela u Modernizacijskom fondu, država članica korisnica odboru za ulaganja i EIB-u predstavlja projekt ulaganja.*

Ako EIB potvrdi da ulaganje potpada pod područja navedena u stavku 2., država članica može pristupiti financiranju projekta ulaganja iz svojeg udjela.

Ako ulaganje u modernizaciju energetske sustava, u pogledu kojeg se predlaže financiranje sredstvima Modernizacijskog fonda, ne potpada pod područja navedena u stavku 2., odbor za ulaganja procjenjuje tehničku i financijsku održivost tog ulaganja, uključujući smanjenje emisija koje se njima postiže, te izdaje preporuku o financiranju ulaganja sredstvima Modernizacijskog fonda. Odbor za ulaganja osigurava da se svim ulaganjima koja se odnose na centralno grijanje postiže znatno poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija. Ta preporuka može sadržavati prijedloge u vezi s odgovarajućim financijskim instrumentima ▯ . Sredstvima iz Modernizacijskog fonda može se poduprijeti do 70 % relevantnih troškova ulaganja koje ne potpada pod područja navedena u stavku 2. uz uvjet da preostale troškove financiraju privatni pravni subjekti.

7. *Odbor za ulaganja nastoji preporuke donijeti konsenzusom. Ako odbor za ulaganja ne može odlučiti konsenzusom unutar roka koji odredi predsjedatelj, odluku donosi običnom većinom.*

▯

Ako *predstavnik* EIB-a ne *potvrdi* financiranje ulaganja, preporuka ▯ se donosi samo ako dvotrećinska većina svih članova izglasuje njezino donošenje. U tom slučaju *predstavnik* države članice u kojoj se ulaganje treba odvijati i *predstavnik* EIB-a nemaju pravo glasovati. *Ovaj podstavak ne primjenjuje se na male projekte financirane zajmovima koje daje nacionalna razvojna banka ili bespovratnim sredstvima kojima se doprinosi provedbi nacionalnog programa kojim se postižu posebni ciljevi u skladu s ciljevima Modernizacijskog fonda, uz uvjet da se u okviru tog programa ne upotrijebi više od 10 % udjela države članice iz Priloga II.b ▯ .*

8. *Svi akti ili preporuke EIB-a ili odbora za ulaganja doneseni na temelju stavaka 6. i 7. donose se pravodobno te se u njima navode razlozi na kojima se temelje. Takvi akti i preporuke objavljuju se.*
9. *Države članice korisnice odgovorne su za praćenje provedbe odabranih projekata.*
10. Države članice korisnice svake godine izvješćuju **Komisiju** o ulaganjima koja se financiraju sredstvima Modernizacijskog fonda. Izvješće se objavljuje, a uključuje:
- (a) informacije o financiranim ulaganjima po državi članici korisnici;
 - (b) procjenu dodane vrijednosti u pogledu energetske učinkovitosti ili modernizacije energetskog sustava koja se postiže ulaganjem.
11. Odbor za *ulaganja svake godine* izvješćuje Komisiju o iskustvima s ocjenjivanjem ulaganjâ. *Komisija, uzimajući u obzir nalaze odbora za ulaganja, do 31. prosinca 2024. preispituje područja za projekte iz stavka 2. te osnovu na kojoj odbor za ulaganja temelji svoje preporuke.*
12. Komisija *donosi provedbene akte u pogledu detaljnih pravila o funkcioniranju Modernizacijskog fonda. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.*”.

17. U članku 11. stavku 1. dodaje se sljedeći ▯ podstavak:

„Popis postrojenja obuhvaćenih ovom Direktivom za petogodišnje razdoblje koje započinje 1. siječnja 2021. podnosi se do 30. rujna **2019.**, a popisi za svako sljedeće petogodišnje razdoblje dostavljaju se svakih pet godina nakon toga. Svaki popis uključuje informacije o proizvodnim aktivnostima, prijenosima topline i plinova, proizvodnji električne energije i emisijama na razini potpostrojenja tijekom pet kalendarskih godina prije njihova dostavljanja. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se samo postrojenjima koja su dostavila takve informacije.”.

(18) U članku 11.a stavci 8. i 9. brišu se.

(19) U članku 11.b *stavak* 7. briše se.

(20) *U članku 12. stavku 4. dodaju se sljedeće rečenice:*

„U slučaju zatvaranja kapaciteta za proizvodnju električne energije na njihovom državnom području zbog dodatnih nacionalnih mjera, države članice mogu poništiti emisijske jedinice iz ukupne količine emisijskih jedinica, koje namjeravaju prodati na dražbi, iz članka 10. stavka 2. do iznosa koji odgovara prosjeku verificiranih emisija dotičnog postrojenja tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi zatvaranju. Dotična država članica obavješćuje Komisiju o takvoj namjeri poništavanja u skladu s delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4.”.

(21) Članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Valjanost emisijskih jedinica

Emisijske jedinice, koje se izdaju od 1. siječnja 2013. nadalje, vrijede neograničeno.

Emisijske jedinice, koje se izdaju od 1. siječnja 2021. nadalje, uključuju naznaku o tome u kojem su desetogodišnjem razdoblju od 1. siječnja 2021. nadalje izdane te su valjane za emisije od prve godine tog razdoblja nadalje.”.

(22) U članku 14. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisija donosi provedbene akte o detaljnim aranžmanima za praćenje emisija i izvješćivanje o njima, i, ako je to relevantno, o podacima o aktivnostima, koje proizlaze iz aktivnosti navedenih u Prilogu I., za praćenje i dostavu podataka o tonskim kilometrima za potrebu primjene u skladu s člankom 3.e ili 3.f, koja se temelji na načelima praćenja i izvješćivanja utvrđenima u Prilogu IV. i zahtjevima utvrđenima u stavku 2. ovog članka. U tim provedbenim aktima ujedno se navodi potencijal za globalno zagrijavanje svakog stakleničkog plina u okviru zahtjevâ za praćenje emisija tog plina i izvješćivanje o njima.

Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”.

(23) U članku 15. treći, četvrti i peti stavak zamjenjuju se sljedećim:

„Komisija donosi provedbene akte o verifikaciji izvješća o emisijama na temelju načela utvrđenih u Prilogu V., kao i za akreditaciju i nadzor verifikatora. Komisija može donijeti i provedbene akte za verifikaciju izvješća, koja podnose operateri zrakoplova na temelju članka 14. stavka 3., i zahtjevâ u skladu s člancima 3.e i 3.f, među ostalima i postupke za verifikaciju koje trebaju koristiti verifikatori. U njima se utvrđuju uvjeti za akreditaciju i povlačenje akreditacije, za uzajamno priznavanje te, prema potrebi, za istorazinsko ocjenjivanje akreditacijskih tijela.

Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”.

(24) U članku 16. stavak 12. zamjenjuje se sljedećim:

„12. *Komisija donosi provedbene akte o detaljnim pravilima* u vezi s postupcima iz ovog članka. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”.

(25) U članku 19. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. *Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem svih potrebnih zahtjeva u pogledu Registra Unije za razdoblje trgovanja koje započinje 1. siječnja 2013. i za naknadna razdoblja u obliku standardiziranih elektroničkih baza podataka koje sadrže uobičajene podatkovne elemente za praćenje izdavanja, držanja, prijenosa i poništenja emisijskih jedinica, ako je primjenjivo, kao i radi osiguranja javnog pristupa i povjerljivosti prema potrebi.* Ti delegirani akti sadržavaju i odredbe kojima se stavljaju na snagu pravila o uzajamnom priznavanju emisijskih jedinica iz sporazumâ o povezivanju sustavâ trgovanja emisijama.”.

(26) Članak 21. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. četvrta rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Izvyješće se sastavlja na temelju upitnika ili nacрта koje Komisija donosi u obliku provedbenih akata. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22.a stavka 2.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„4. *Svake tri godine u izvješću iz stavka 1. posebna se pažnja posvećuje i istovjetnim mjerama donesenim za mala postrojenja koja su isključena iz EU sustava trgovanja emisijama. Pitanje istovjetnih mjera donesenih za mala postrojenja uzima se u obzir i pri razmjeni informacija iz stavka 3.”.*

(27) █ Članak 22. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 22.

Izmjene prilogâ

Komisija je ovlaštena █ donijeti delegirane *akte* u skladu s člankom 23. █ *u vezi s izmjenom, prema potrebi, prilogâ ovoj Direktivi, uz iznimku prilogâ I., II.a i II.b, s obzirom na izvješća iz članka 21. i iskustvo primjene ove Direktive. Prilozi IV. i V. mogu se izmijeniti kako bi se poboljšali praćenje, izvješćivanje i verifikacija emisija.*”

(28) Umeće se sljedeći članak █ :

„Članak 22.a

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za *klimatske promjene* osnovan člankom 26. *Uredbe (EU) 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća*(*). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

(*) Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”.

(29) Članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 23.*

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavaka 1. i 8., ■ članka 10.b stavka 5.■ , članka 19. stavka 3., članka 22., članka 24. stavka 3., *članka 24.a stavka 1.*, *članka 25.a stavka 1.* i članka *28.c* dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od ... [datum stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz *članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavaka 1. i 8., članka 10.b stavka 5., članka 19. stavka 3., članka 22., članka 24. stavka 3., članka 24.a stavka 1., članka 25.a stavka 1. i članka 28.c.* Odlukom *o opozivu* prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. *Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016(*).*
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju *članka 3.d stavka 3., članka 10. stavka 4., članka 10.a stavaka 1. i 8., članka 10.b stavka 5., članka 19. stavka 3., članka 22., članka 24. stavka 3., članka 24.a stavka 1., članka 25.a stavka 1. i članka 28.c* stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

* SL L 123, 12.5.2016., str. 1.”

(30) Članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„**1.** Od 2008. države članice mogu u skladu s ovom Direktivom primjenjivati trgovanje emisijskim jedinicama na djelatnosti i stakleničke plinove koji nisu navedeni u Prilogu I., uzimajući u obzir sve relevantne kriterije, a posebno učinke na unutarnje tržište, moguća narušavanja tržišnog natjecanja, okolišni integritet EU **sustava trgovanja emisijama** i pouzdanost planiranog sustava praćenja i izvješćivanja, pod uvjetom da uključivanje takvih djelatnosti i stakleničkih plinova odobri Komisija, u skladu s delegiranim aktima koje je Komisija ovlaštena donijeti u skladu s člankom 23.”;

(b) u stavku 3. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 23. **radi dopune ove Direktive u tu svrhu.**”

(31) Članak 24.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. **prvi i drugi podstavak** zamjenjuju se sljedećim:

„**1. Uz uključivanja predviđena člankom 24., Komisija može donijeti mjere za izdavanje emisijskih jedinica ili jedinica emisija povezanih s projektima kojima upravljaju države članice i kojima se smanjuju emisije stakleničkih plinova, koje nisu obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama.**

Takve mjere moraju biti usklađene s aktima donesenima **na temelju bivšeg** članka 11.b stavka 7. **kako je bio na snazi prije ... [datum stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni].** Komisija je ovlaštena donijeti **delegirane akte** u skladu s **člankom 23. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem postupka koji treba slijediti.**”;

(b) stavak 2. briše se.

(32) U članku 25. stavak 2. briše se.

(33) U članku 25.a stavku 1. *prvi i drugi podstavak* zamjenjuju se sljedećim:

„Ako treća zemlja donese mjere za smanjenje učinka koje na klimatske promjene imaju letovi koji započinju u toj trećoj zemlji i završavaju u *Uniji*, Komisija nakon savjetovanja s tom trećom zemljom i s državama članicama u okviru Odbora iz članka 22.a stavka 1. razmatra mogućnosti za osiguravanje optimalnog međudjelovanja između EU *sustava trgovanja emisijama* i mjera te zemlje.

■

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 23. radi izmjene Priloga I. ovoj Direktivi kako bi se omogućilo da letovi koji započinju u dotičnoj trećoj zemlji budu izuzeti iz zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I. ili kako bi se predvidjele druge izmjene zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I., *izuzev u pogledu područja primjene, koje su nužne zbog sporazuma sklopljenog na temelju članka 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.*”

(34) U članku 27. stavku 3. *drugi podstavak* zamjenjuje se sljedećim:

„*Svako takvo postrojenje ostaje u EU sustavu trgovanja emisijama u preostalom razdoblju iz članka 11. stavka 1. tijekom kojeg je ponovno uvedeno.*”

(35) Umeće se sljedeći članak:

„Članak 27.a

Neobvezno isključenje postrojenja koja emitiraju manje od 2 500 tona

- 1. Države članice mogu iz EU sustava trgovanja emisijama isključiti postrojenja koja su nadležno tijelo dotične države članice izvijestila o emisijama manjim od 2 500 tona ekvivalenta ugljikovog dioksida, ne računajući emisije iz biomase, tijekom svake od tri godine koje prethode obavijesti iz točke (a), pod uvjetom da dotična država članica:**
 - (a) obavijesti Komisiju o svakom takvom postrojenju prije roka za dostavu popisa postrojenja u skladu s člankom 11. stavkom 1. ili najkasnije kad taj popis bude dostavljen Komisiji;**
 - (b) potvrdi da su utvrđeni pojednostavnjeni postupci praćenja na temelju kojih se ocjenjuje je li tijekom bilo koje kalendarske godine neko postrojenje emitiralo 2 500 tona ili više ekvivalenta ugljikovog dioksida, ne uzimajući u obzir emisije iz biomase;**
 - (c) potvrdi da će, ako bilo koje postrojenje u bilo kojoj kalendarskoj godini emitira 2 500 tona ili više ekvivalenta ugljikovog dioksida, ne uzimajući u obzir emisije iz biomase, to postrojenje ponovno biti uključeno u EU sustav trgovanja emisijama; i**
 - (d) stavi informacije navedene u točkama (a), (b) i (c) na raspolaganje javnosti.**

2. *Ako se postrojenje ponovno uključi u EU sustav trgovanja emisijama u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka, sve emisijske jedinice dodijeljene u na temelju članka 10.a odobravaju se počevši od godine ponovnog uključenja u sustav. Emisijske jedinice dodijeljene takvom postrojenju oduzimaju se od količine koju u skladu s člankom 10. stavkom 2. na dražbi prodaje država članica u kojoj se nalazi postrojenje.*
3. *Države članice mogu iz EU sustava trgovanja emisijama isključiti i pričuvne ili pomoćne jedinice s manje od 300 radnih sati godišnje u svakoj od triju godina koje prethode obavijesti iz stavka 1. točke (a) pod istim uvjetima kao što je utvrđeno u stavcima 1. i 2.”.*

(36) Članak 28.c zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 28.c

Odredbe za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju u svrhu globalne tržišno utemeljene mjere

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 23. radi dopune ove Direktive u pogledu odgovarajućeg praćenja, izvješćivanja i verifikacije emisija u svrhu provedbe globalne tržišno utemeljene mjere ICAO-a za sve linije koje su njome obuhvaćene. Ti delegirani akti temelje se na relevantnim instrumentima koji se donose u okviru ICAO-a, njima se izbjegava bilo kakvo narušavanje tržišnog natjecanja, usklađene su s načelima sadržanima u aktima iz članka 14. stavka 1. te se njima osigurava da se podnesena izvješća o emisijama verificiraju u skladu s načelima i kriterijima za verifikaciju utvrđenima u članku 15.”.

(37) Članak 30. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 30.

Preispitivanje s obzirom na provedbu Pariškog sporazuma i kretanja u vezi s tržištima ugljika u drugim velikim gospodarstvima

1. *Ova Direktiva redovito se preispituje s obzirom na međunarodna kretanja i uložene napore za postizanje dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma.*
2. *Mjere potpore određenim energetski intenzivnim industrijama koje mogu podlijetati istjecanju ugljika iz članaka 10.a i 10.b također se preispituju s obzirom na mjere klimatske politike u drugim velikim gospodarstvima. Komisija s time u vezi ujedno razmatra bi li trebalo dodatno uskladiti mjere koje se odnose na nadoknadu neizravnih troškova.*
3. *Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće u kontekstu svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog u okviru Pariškog sporazuma, posebno u pogledu potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije s ciljem potrebnih smanjenja stakleničkih plinova Unije i njezinih država članica, među ostalim vezano za linearni faktor iz članka 9. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću može predlagati odgovarajuće izmjene ove Direktive.*
4. *Komisija prije 1. siječnja 2020. predstavlja ažuriranu analizu učinaka zrakoplovstva koji nisu povezani s emisijama CO₂, kojoj se prema potrebi prilaže prijedlog o najboljem načinu hvatanja ukoštac s tim učincima.*

(38) U Prilogu II.a Direktivi 2003/87/EZ unosi za Belgiju, Italiju, Luksemburg i Švedsku brišu se.

(39) Prilog II.b Direktivi 2003/87/EZ zamjenjuje se tekstem iz Priloga I. ovoj Direktivi.

(40) Prilog IV. Direktivi 2003/87/EZ mijenja se u skladu s Prilogom II. ovoj Direktivi.

Članak 2.
Izmjene Odluke (EU) 2015/1814

Članak 1. Odluke (EU) 2015/1814 mijenja se kako slijedi:

(1) U stavku 5. prvom podstavku dodaje se sljedeća rečenica:

„Odstupajući od prve i druge rečenice, do 31. prosinca 2023. udvostručuju se postoci i 100 milijuna emisijskih jedinica iz tih rečenica.”.

(2) Umeće se sljedeći stavak:

„5.a Osim ako je drukčije odlučeno u okviru prvog preispitivanja provedenog u skladu s člankom 3., počevši od 2023. prestaju vrijediti sve emisijske jedinice koje se nalaze u rezervi, a koje premašuju ukupan broj emisijskih jedinica prodanih na dražbi u prethodnoj godini.”.

Članak 3.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do ... **[18 mjeseci od stupanja na snagu ove Direktive]**. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine toga upućivanja.

Odstupajući od prvog podstavka, države članice do 31. prosinca 2018. stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s obvezama u vezi s objavom i izvjешćivanjem iz članka 1. točke 14. podtočke (f) ove Direktive u vezi s člankom 10.a stavkom 6. Direktive 2003/87/EZ.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.
Prijelazne odredbe

Pri ispunjavanju svoje obveze kako je navedena članku 3. stavku 1. prvom podstavku ove Direktive, države članice osiguravaju da se njihovo nacionalno zakonodavstvo kojim se prenose članak 10., članak 10.a stavci od 4. do 7., članak 10.a stavak 8. prvi i drugi podstavak, članak 10.a stavci od 12. do 18., članak 10.c i članak 11.a stavci 8. i 9. Direktive 2003/87/EZ te prilozima II.a i II.b toj direktivi, kako je na snazi ... [datum objave ove Direktive o izmjeni], nastavlja primjenjivati do 31. prosinca 2020. ***Popis iz Priloga Odluci 2014/746/EU nastavlja se primjenjivati do 31. prosinca 2020.***

Članak 5.
Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.
Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG I.

Prilog ***II.b*** Direktivi 2003/87/EZ zamjenjuje se sljedećim:

I

„PRILOG II.b

Raspodjela sredstava iz Modernizacijskog fonda do 31. prosinca 2030.

	Udio u Modernizacijskom fondu
Bugarska	5,84 %
Češka	15,59 %
Estonija	2,78 %
Hrvatska	3,14 %
Latvija	1,44 %
Litva	2,57 %
Mađarska	7,12 %
Poljska	43,41 %
Rumunjska	11,98 %
Slovačka	6,13 %”.

█

PRILOG II.

U dijelu A Priloga IV. Direktivi 2003/87/EZ stavak ispod četvrtog naslova pod nazivom „Praćenje emisija drugih stakleničkih plinova” zamjenjuje se sljedećim:

„Upotrebljavaju se standardizirane ili prihvaćene metode koje razvija Komisija u suradnji sa svim relevantnim dionicima i koje se donose u skladu s člankom 14. stavkom 1.”.

IZJAVE KOMISIJE

Linearni faktor smanjenja

Izjava Komisije

Sustav EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama (EU ETS) ključan je instrument EU-a za ostvarivanje klimatskog cilja ograničavanja povećanja prosječne globalne temperature na znatno manje od 2°C iznad predindustrijskih razina, kako je dogovoreno i u kontekstu Pariškog sporazuma. U skladu s tim ciljem i okvirom klimatske i energetske politike do 2030., revizija sustava EU ETS i povećanje linearnog faktora smanjenja s 1,74 % na 2,2 % prvi su koraci k ostvarivanju cilja smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova za barem 40 % do 2030. Komisija prepoznaje da su potrebni daljnji naponi i veće ambicije kako bi se ostvario cilj EU-a za 2050. koji se odnosi na smanjenje emisija stakleničkih plinova u skladu s dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma, te u svojoj procjeni učinka priloženoj okviru klimatske i energetske politike do 2030. navodi da je za ostvarivanje te gornje granice potrebno dodatno povećati linearni faktor smanjenja do 2050. Komisija se obvezuje da će u okviru svih budućih revizija ove Direktive razmotriti povećanje linearnog faktora smanjenja u svjetlu međunarodnih razvoja događaja koji budu iziskivali strože politike i mjere Unije.

Emisije iz pomorskog prometa

Izjava Komisije:

Komisija prima na znanje prijedlog Europskog parlamenta. Odluka Međunarodne pomorske organizacije (IMO) o početnoj strategiji smanjenja emisija stakleničkih plinova za brodove trebala bi biti donesena u travnju 2018. Komisija će u svjetlu toga provesti brzu analizu i uredno o tome izvijestiti, posebice kada je riječ o ciljevima smanjenja emisija i popisu mogućih mjera uz pomoć kojih će se ti ciljevi ostvariti, uključujući vremenski okvir za donošenje navedenih mjera. Pritom će razmotriti koji su sljedeći koraci prikladni kako bi se osigurao pravedan doprinos tog sektora, što uključuje i korake koje je predložio Parlament. Kada je riječ o novim zakonodavnim mjerama za emisije stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, Komisija će pažljivo razmotriti amandmane koje je u tom području donio Europski parlament.

Pravedna tranzicija u regijama s velikom potrošnjom ugljena i velikim emisijama ugljika

Izjava Komisije

Komisija ponovno ističe da je predana razvoju posebne inicijative uz pomoć koje će se u državama članicama regijama s velikom potrošnjom ugljena i velikim emisijama ugljika pružiti njima prilagođena potpora za pravednu tranziciju.

S tim u cilju Komisija će zajedno s dionicima iz tih regija raditi na pružanju smjernica, posebno u vezi s pristupom relevantnim fondovima i programima i korištenjem njihovih sredstava, te će poticati razmjene dobrih praksi, što uključuje rasprave o industrijskim planovima i potrebnim prekvalifikacijama.

Hvatanje i korištenje ugljika (CCU)

Izjava Komisije:

Komisija prima na znanje prijedlog Europskog parlamenta za izuzimanje emisija koje su verificirane kao uhvaćene i iskorištene te tako trajno vezane iz obveze predaje emisijskih jedinica u okviru sustava EU ETS. Takve tehnologije trenutačno nisu dovoljno razvijene da bi se donijela odluka o tome kako će ih se u budućnosti regulatorno tretirati. S obzirom na tehnološki potencijal tehnologija za hvatanje i korištenje CO₂, Komisija se obvezuje da će proučiti njihov regulatorni položaj tijekom sljedećeg razdoblja trgovanja te odlučiti treba li njihov regulatorni tretman promijeniti prilikom neke od budućih revizija Direktive. Komisija će u tom pogledu adekvatno uzeti u obzir potencijal tih tehnologija za doprinošenje znatnom smanjenju emisija, a da se pritom ne dovede u pitanje okolišni integritet sustava EU ETS.